

Temaplan for

Arbeid med flyktninger i Nittedal 2020-2023

Våre strategiske styringsmål:

Gode tjenester

God folkehelse

Rent miljø

Stolt nittedalsidentitet

Levende lokaldemokrati

Gode prosesser

Kompetente og
motiverte medarbeidere

Sunn økonomi

Dette dokumentets plassering i planhierarkiet:

Innhold

Sammendrag	5
Kapittel I.....	7
1.0 Definisjoner og overordnede føringer.....	7
1.1 Målgruppe og sentrale definisjoner	7
1.1.1 Definisjoner	7
1.1.2 Sentrale begreper	8
2.0 Nasjonale føringer	8
2.1 Kommunens ansvar for å tilby en individuelt tilpasset introduksjonsordning.....	8
2.2 Forpliktende samarbeid mellom kommunen og Fylkeskommunen	9
2.3 Eksterne leverandører av målrettede kvalifiseringstilbud	10
2.4 Vedtaksmyndighet og forvaltning av lovverket.....	11
2.5 Sentrale nasjonale dokumenter og rapporter for flyktningarbeidet i kommunene ...	11
med betydning for temaplanen.....	11
3.0 Lokale føringer.....	12
3.1 Politisk forankring av temaplanen	12
3.2 Flyktningarbeidet i gjeldende planverk.....	13
Kapittel II	14
4.0 Flyktningen i sentrum	14
4.1 Tall og statusrapport.....	14
4.2 Utfordringsbildet	16
4.2.1 Lokale og nasjonale utfordringer i flyktningarbeidet	16
4.2.2 Innbyggerperspektivet i planarbeidet.....	17
4.2.3 Forvaltningsrevisjon fra Nedre Romerike revisjon og	18
tilsyn fra fylkesmann i Oslo og Viken	18
4.2.3.2 Tilsyn fra Fylkesmannen Oslo og Viken	18
4.3 Hvordan møte utfordringsbildet –	19
Mål og strategier for flyktningarbeidet i Nittedal 2020- 2023.....	19
4.3.1 En god start i Nittedal	20
4.3.2 Individuelt tilpassede kvalifiseringsløp som fører til varig arbeid/ utdanning.....	22
4.3.3 Helse i integreringsarbeidet	24
4.3.4 Arbeid med barn, unge og familier	25
Kapittel III	37
5.0 Økonomi	37
5.1.1. Finansering av flyktningarbeidet	37
5.1.2 Ekstratilskudd for bosetting av personer med	37

nedsatt funksjonsevne eller atferdsvansker	37
5.1.3 Finansiering av norsk og samfunnskunnskap	38
Kapittel IV	39
Handlingsplan –.....	39
Oppsummering av tiltak for flyktningarbeidet 2020- 2023.	39

Sammendrag

Denne temaplanen gir retning for kommunens arbeid med flyktninger frem til 2023. Sammen med innbyggere og andre samarbeidspartnere skal kommunen jobbe for å sikre et godt flyktninge- og integreringsarbeid i Nittedal. Det har vært stor grad av medvirkning i utarbeidelse av planen, og innbyggerperspektivet er viktig.

Kommunens strategiske styringsmål og kjerneverdier ligger til grunn for føringene i temaplanen. Arbeidet med flyktninger har mange aktører, og planen understreker hvor viktig det er å ivareta det helhetlige perspektivet i samhandlingen rundt den enkelte innbygger for å oppnå gode resultater i flyktningarbeidet.

Nasjonale evalueringer av dagens introduksjonsordning viser at det trengs mer målrettede løp mot utdanning og arbeid. Disse endringene er innarbeidet i forslag til ny integreringslov som skal behandles i Stortinget før sommeren 2020. Selv om ny lov ikke er vedtatt når denne planen skrives, presenterer planutkastet forslag til tiltak som bygger på de erfaringer som er gjort i evalueringene.

I ny lov forventes det at kommunene i større grad enn tidligere skal tilby individuelt tilpassede kvalifiseringsløp for deltakere i introduksjonsordningen, slik at man raskere oppnår varig arbeid/ utdanning og økonomisk selvstendighet. Dette betyr at Nittedal kommune må spisse tiltakene mot individuelle kvalifiseringsløp som kan gi fagkompetanse og varig arbeid.

Temaplanen foreslår følgende hovedmål for arbeidet:

Nyankomne flyktninger i Nittedal skal raskt komme inn i et kvalifiseringsløp mot utdanning og arbeid, med mål om å bli økonomisk selvstendige og mestre sin livssituasjon.

Planen setter høye målsettinger, og foreslår 6 innsatsområder med tilhørende målformuleringer og tiltak:

1. En god start i Nittedal
2. Individuelt tilpassede kvalifiseringsløp som fører til varig arbeid/ utdanning
3. Helse i integreringsarbeidet
4. Arbeid med barn, unge og familier
5. Sosial integrering og lokal tilhørighet
6. Organisering og lokal samhandling

Under hvert innsatsområde er det beskrevet forbedringsområder og standarder for hva som bør kjennetegne arbeidet i Nittedal.

De viktigste føringene i planen er:

- Kommunens introduksjonsordning skal være målrettet, og føre til at deltakerne oppnår varig arbeid/ utdanning og formell kompetanse. Deltakere skal kartlegges raskt etter bosetting. Alle skal ha en individuell plan (IP) som utvikles i samarbeid med den enkelte flyktning. IP skal være i tråd med nasjonale krav og den enkeltes forutsetninger og livssituasjon.
- Nyankomne flyktninger er ansvarlige for eget liv, og kommunens arbeid skal bygge opp under

at de tar det ansvaret. Nybosatte flyktninger skal ikke passiviseres eller gjøres til klienter, men raskt få bistand til å mestre sin nye hverdag i Nittedal.

- Forebyggende helsearbeid og helhetlig arbeid rundt flyktningfamilier skal prioriteres. Forebygging av negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse skal være et prioritert satsingsområde.
- Samarbeid med frivilligheten skal systematiseres og være en fast del av arbeidet
- Planen gir målsettinger om en tydelig organisering av flyktningarbeidet, med klarere ansvarsfordeling og rapporteringsrutiner blant aktørene. Rutiner for samhandling og internkontroll skal forankres i felles prosedyrer og verktøy som sikrer kvaliteten i arbeidet og at flyktningen når sine mål.

Alt arbeid skal skje i tråd med Nittedal kommune sine kjerneverdier raushet, redelighet og respekt

Raushet: Kommunen skal behandle alle etter samme lovverk og prinsipper, og gi rom for individuell tilpasning og oppfølging. Aktørene skal vise tålmodighet i møte med hverandre, og vise et grunnleggende positivt menneskesyn.

Redelighet: Prosessene skal være gode og åpne, og preget av ærlighet i møte med innbyggerne. Kommunen skal aldri ta avgjørelser på vegne av innbyggerne, uten at innbygger selv har fått muligheten til å bidra i prosessen.

Arbeidet skal alltid skje i tråd med gjeldende føringer og lovverk.

Respekt: Ansatte i kommunen og andre aktører i arbeidet skal møte hverandre på samme måte som man ønsker å bli møtt selv. Det skal bli vist respekt for andres tanker, holdninger og meninger, selv om de er ulike fra ens egen oppfatning. De som er involvert i arbeidet har forskjellig kompetanse, roller og myndighetsområder som skal bli gjensidig anerkjent.

Kapittel I

1.0 Definisjoner og overordnede føringer

1.1 Målgruppe og sentrale definisjoner

1.1.1 Definisjoner

En asylsøker er en person som søker om asylstatus og beskyttelse som flyktning. Personen er kun asylsøker inntil søknaden deres er behandlet av UDI. Hvis de får positivt svar på asylsøknaden, får de oppholdstillatelse som flyktning.

En flyktning er en person som har fått godkjent asylsøknad eller opphold etter FNs flyktningkonvensjon. I Norge gis begge disse gruppene flyktningstatus, med de rettighetene som følger med knyttet til bosetting og introduksjonsprogram. Bosetting av flyktninger medfører statlig tilskudd i 5 år. Dette gjelder også familiegjennforente ektefelle og barn til innbygger med flyktningstatus.

En overføringsflyktning er en flyktning som blir overført til Norge fra utlandet, etter avtale med FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR). Overføringsflyktninger omtales ofte som kvoteflyktninger, og ankommer som regel direkte til kommunen fra flyktningleir i utlandet.

En enslig mindreårig flyktning er en flyktning som er under 18 år og som kommer til landet uten foresatte eller andre voksne omsorgspersoner.

En innvandrer er en person som har oppholdstillatelse og bor i Norge, men er født i utlandet av utenlandskfødte foreldre. Innvandrere har ikke rett på hjelp til bosetting i en kommune eller introduksjonsprogram, og det medfølger heller ikke noen statlige midler.

Familieinnvandrere er en fellesbetegnelse på personer som får opphold i Norge fordi de enten har familie som bor lovlig i Norge, eller de er gift med en norsk statsborger. For å få innvilget familieinnvandring stilles det som hovedregel krav om at den som allerede bor i Norge skal kunne forsørge de som kommer. Dette kan eksempelvis være norske statsborgere som gifter seg i utlandet, og som søker familieinnvandring til Norge med ektefelle såfremt ektefellen kan forsørges økonomisk.

Det er her viktig å skille mellom *familieinnvandrere*, som nevnes ovenfor, og personer som ankommer Norge som **familiegjennforente** med personer som er bosatt i Norge med flyktningstatus.

Familiegjennforente voksne og barn får oppholdstillatelse på bakgrunn av at herboende ektefelle/foresatte har flyktningstatus. Det ovennevnte inntektskravet gjelder ikke for familiegjennforente med flyktninger som var gift før de ankom Norge. Denne målgruppen utløser integreringstilskudd for kommunen på samme måte som øvrige flyktninger som bosettes i kommunen, og i tillegg har familiegjennforente ofte de samme rettighetene og oppfølgingsbehovet som de som bosettes av kommunen etter avtale med IMDi. Familiegjennforente ektefeller med bosatte flyktninger kan eksempelvis ha samme rett og plikt til introduksjonsprogram og/ eller økonomiske ytelser fra kommunen, og erfaringsmessig ser vi at familiegjennforente familier (særlig barnefamilier) har et oppfølgingsbehov tilnærmet likt det vi ser i såkalte *ordinære bosettinger*.

Denne planen skal omhandle Nittedal kommunes arbeid med personer i Nittedal som bosettes etter anmodning fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), og som er under definisjonen *flyktning*,

overføringsflyktning, enslig mindreårig og familieinnvandrede til flyktninger. I tillegg omfatter planen også familiegjenforente til flyktninger som bosettes i kommunen.

Innvandrere og øvrige familieinnvandrede til innvandrere omhandles ikke av planen.

1.1.2 Sentrale begreper

Femårsperioden refererer til de fem årene hvor kommunen mottar statlig tilskudd for bosetting av innbyggere med status som flyktning. Etter femårsperioden er man ikke lenger definert som flyktning, men regnes som en vanlig innbygger med de plikter og rettigheter som følger.

Introduksjonsordningen og introduksjonsprogrammet er et fulltids opplærings- og kvalifiseringsprogram som kommunen plikter å tilby for flyktninger og familiegjenforente. Introduksjonsprogrammet skal gi grunnleggende kvalifisering for varig arbeid/ utdanning, og skal bestå av opplæring i **norsk, samfunnskunnskap**, samt **arbeids- eller utdanningsrettede tiltak**. Ny integreringslov legger opp til at programtiden i introduksjonsprogrammet skal differensieres ut ifra tidligere utdanning og erfaring, og kan variere fra 3 måneder til 4 år.

Innholdet i introduksjonsprogrammet skal være tilpasset den enkelte deltaker, og ta utgangspunkt i den enkeltes forutsetninger, behov og mål for framtiden. Alle deltakere i introduksjonsprogrammet har rett til en **individuell plan (IP)**, som beskriver hvilke kvalifiseringstiltak deltaker skal gjennomføre for å komme seg ut i arbeid eller utdanning etter endt programtid.

Introduksjonsstønad er deltakerens faste lønn i introduksjonsprogramtiden, og som utbetales av kommunen på grunnlag av vedtak om deltakelse i introduksjonsordningen. Introduksjonsstønaden blir utbetalt månedlig, og er på to ganger folketrygdens grunnbeløp. Deltakere under 25 år mottar 2/3 av beløpet. Utbetaling av introduksjonsstønad baseres på deltakerens oppmøte i programmet, og udokumentert/ ugyldig fravær fører til trekk i stønaden.

Arbeidsrettet oppfølging etter endt introduksjonsprogram refererer til oppfølging og tiltak etter endt introduksjonsprogram, for deltakere som ikke har kommet ut i arbeid eller utdanning, og følger som hovedregel lov om arbeids- og velferdsforvaltning og lov om sosiale tjenester i NAV.

2.0 Nasjonale føringer

2.1 Kommunens ansvar for å tilby en individuelt tilpasset introduksjonsordning

Forslag til ny integreringslov er oversendt Stortinget til behandling før sommeren 2020, og skal etter planen erstatte dagens introduksjonslov.

Lovforslaget stadfester kommunenes ansvar på integreringsfeltet, og legger tydelige føringer for at kommunene i større grad enn tidligere skal individuelt tilpasse introduksjonsordningen til den enkelte deltakers forutsetninger og mål. I forslaget understrekes kommunens lovpålagte ansvar for å utarbeide skreddersydde opplæringsløp for programdeltakerne, som raskere skal bidra til den overordnede målsettingen om direkte overgang til varig arbeid/ utdanning og økonomisk selvstendighet.

Forslaget til integreringslov legger frem en rekke tiltak som kommunene vil bli lovpålagt å tilby. Disse inkluderer:

- Innføring av rett og plikt til kompetansekartlegging og karriereveiledning for nyankomne flyktninger før oppstart i introduksjonsprogrammet (innen 3 mnd. etter ankomst i kommunen).
- Introduksjonsprogrammet skal være målrettet fra dag én, og en individuell plan som tydelig beskriver estimert programtid, beskrivelse av tiltak og forventet måloppnåelse, skal foreligge før oppstart.
- Introduksjonsprogrammet skal individuelt tilpasses den enkeltes forutsetninger, og programtiden kan variere fra 3 måneder til 4 år, basert på den enkeltes medbrakte kompetanse og erfaring.¹
- Innføring av en *integreringskontrakt*, som stadfester deltakers målsettinger, plikter og ansvar gjennom programmet.
- Norskopplæringen endres fra å ha et krav om *antall gjennomførte timer* til krav om et visst *minimumsnivå i norsk*.
- Kvalifiseringsrettede tiltak og opplæringstilbud som den enkelte deltaker mottar gjennom introduksjonsprogrammet, skal føre til *formell kompetanse*. Introduksjonsprogrammet skal føre direkte til varig arbeid eller utdanning, og økonomisk selvstendighet, etter endt programtid.
- Det innføres minstekrav til innhold i introduksjonsprogrammet, og alle deltakere skal gjennomgå:
  - *Opplæring i norsk og samfunnskunnskap*
  - *Livsmestringskurs*
  - *Obligatorisk foreldreveiledningskurs (for deltakere med barn under 18 år)*
  - *Arbeids- og utdanningsrettede tiltak som skal føre til formell kompetanse*
- I tillegg vurderes det å innføre et krav om at kommunens tilbud etter loven skal være forsvarlig og gis innen fristene som fremgår av loven.

2.2 Forpliktende samarbeid mellom kommunen og Fylkeskommunen

Forslaget til ny integreringslov tydeliggjør kommunens ansvar for å tilby en individuelt tilpasset introduksjonsordning. I tillegg til det også opp til et forpliktende samarbeid med Fylkeskommunen rundt kvalifisering av deltakere i introduksjonsprogrammet.

Endringen i dagens lovverk vil blant annet føre til at Fylkeskommunen vil få et utvidet ansvar og nye lovpålagte oppgaver tilknyttet flyktninge- og integreringsfeltet. Deriblant nevnes:

- Fylkeskommunen vil få en sentral rolle i å *anbefale hvilke kommuner som skal bosette flyktninger*. Anbefalingene vil i hovedsak basere seg på kommunenes måloppnåelse og kvalitet i introduksjonsordningen.

---

¹ Nåværende introduksjonslov regulerer ordinær programtid til 2 år.

- Plikt til å gjennomføre *karriereveiledning* for deltakere i introduksjonsordningen. Formålet er at alle deltakere skal få karriereveiledning før oppstart i introduksjonsprogrammet, som kan bidra til informerte valg om utdanning og arbeid, og til at introduksjonsprogrammet blir tilpasset den enkeltes behov. Karriereveilederen skal også gi en anbefaling som skal inngå i vurderingen av deltakerens sluttmaal om utdanning eller arbeid. Kommunen vil fremdeles ha ansvaret for individuell plan og oppfølging og koordinering av de ulike tiltakene i introduksjonsprogrammet.
- Utarbeidelse av *regionale planer for kvalifisering*. Planene skal omfatte tiltak for å kvalifisere innvandrere til å møte det regionale arbeidsmarkedsbehovet.
- Det foreslås at fylkeskommunen skal ha ansvar for opplæringen i *norsk og samfunnskunnskap* for personer med rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap som går fulltid i videregående opplæring.
- *Veiledning og oppfølging* av kommunens kvalifiseringsarbeid, i tillegg til å vurdere hvorvidt kommunens tilbud er forsvarlig ut ifra gjeldende lovkrav.

I lovforslaget tydeliggjøres også kommunens ansvar for å sørge for nødvendig informasjonsflyt, både internt i kommunen og mellom kommunen og andre aktører som har oppgaver etter loven. Dette kan eksempelvis gjelde informasjonsutveksling rundt nyankomne flyktninger med rett og plikt til introduksjonsprogram, hvor Fylkeskommunen også spiller en sentral rolle i utarbeidelsen av kvalifiseringsløp for den enkelte før oppstart i programmet. IMDi har allerede fra januar 2020 overført ansatte til fylkeskommunene som skal ta hånd om disse nye oppgavene.

Med dette vil et tett og gjensidig forpliktende samarbeid mellom Fylkeskommunen og Nittedal Kommune være nødvendig slik at man sikrer gode, spesialtilpassede kvalifiseringsløp for den enkelte flyktning.

2.3 Eksterne leverandører av målrettede kvalifiseringstilbud

Siden Nittedal kommune i større grad vil bli lovpålagt å ha et individuelt tilbud for deltakere i introduksjonsordningen, medfører dette også at kommunen vil være avhengig av å kunne benytte seg av et bredt utvalg av tjenester og opplæringstilbud for å kunne levere på målkravene som det nye lovverket fører med seg.

Den nye integreringsloven medfører at vi i større grad enn tidligere må vise fleksibilitet rundt igangsetting av tiltak, eller omstille oss til endringer underveis i den enkelte deltakers programløp eller Individuelle Plan.

I forslaget til ny integreringslov legges det i denne forbindelse opp til at kommunene i større grad kan benytte seg av ulike eksterne aktører for å dekke de ulike programdeltakernes kvalifiseringsbehov. Ved å benytte et bredt utvalg av ulike leverandører som har spesialisert seg på forskjellige utdannings- og kvalifiseringsløp som fører til formell kompetanse, vil man i større grad kunne tilpasse introduksjonsprogrammet til den enkeltes behov og oppnå raskere resultater i introduksjonsordningen.

2.4 Vedtaksmyndighet og forvaltning av lovverket

I forslag til ny introduksjonslov fastslås det at lovverket skal forvaltes etter forvaltningslovens bestemmelser, slik som det også er i gjeldende lovverk.

§ 45 i lovforslaget, «*Forholdet til forvaltningsloven*», fastslår at:

Som enkeltvedtak etter denne loven regnes blant annet avgjørelser om:

- a) tildeling av introduksjonsprogram, introduksjonsstønning og opplæring i norsk og samfunnskunnskap jf. kapittel 4 til 6
- b) fritak fra opplæring i norsk og samfunnskunnskap og prøver, jf. §§ 30 og 37
- c) utarbeidelse av og endring av integreringskontrakt, jf. § 17
- d) utarbeidelse av og vesentlig endring av individuell plan, jf. 18 og 34
- e) stansing av introduksjonsprogrammet eller opplæring i norsk og samfunnskunnskap for den enkelte, jf. §§ 20 og 36
- f) fravær og permisjon
- g) forlengelse av introduksjonsprogram
- h) trekk i introduksjonsstønningen med 50 prosent eller mer av en enkelt utbetaling, og som minst tilsvarer 1/12 av folketrygdens grunnbeløp
- i) tilbakebetaling av stønning på grunn av uriktige opplysninger
- j) refusjon i ytelser fra folketrygden Personer som har rett til tjenester etter denne loven regnes ikke som parter i samme sak. Det kan ikke klages over at en annen har fått ytelsen.

Dette betyr i praksis at selv om Nittedal kommune kan anskaffe tjenester fra eksterne leverandører i introduksjonsordningen, kan det formelle ansvaret og vedtaksmyndigheten likevel ikke delegeres bort fra kommunen. Dette gjelder også for eksisterende avtaler og kommende samarbeid med Gnisten Kompetansesenter AS.

2.5 Sentrale nasjonale dokumenter og rapporter for flyktningarbeidet i kommunene med betydning for temaplanen.

Prop. 89 L (2019–2020) Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven)

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-89-l-20192020/id2699012/>

Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2003-07-04-80>

G-01/2016

Rundskriv til lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)

<https://www.regjeringen.no/contentassets/4b44b3ea29554b4aa1e9169829b75b78/g-01-2016.pdf>

Forskrift om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-04-20-341>

Forskrift om læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2012-04-19-358>

Helsedirektoratet, Nasjonal veileder, Helsetjenester til asylsøkere, flyktninger og familiegjennforente
<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/helsetjenester-til-asylsokere-flyktninger-og-familiegjenforente>

Retten til å bestemme over eget liv. Handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse (2017-2020).
https://www.regjeringen.no/contentassets/e570201f283d48529d6211db392e4297/handlingsplan_rettet_og_n-til-a--bestemme-over-eget-liv.pdf

Institutt for samfunnsforskning (2019), Flyktningers deltagelse i arbeid og utdanning – før og etter introduksjonsordningen
<https://www.imdi.no/contentassets/dd1a3e97f35040a7b1e9fe2e4f6d4686/flyktninger-deltagelse-i-arbeid-og-utdanning--for-og-etter-introduksjonsordningen.pdf>

Proba samfunnsanalyse (2020), Hvorfor faller flyktninger ut av arbeidslivet?
<https://www.imdi.no/contentassets/a9cc8d30b1f142f3b850ab117f54c5bc/hvorfor-faller-flyktninger-ut-av-arbeidslivet.pdf>

FAFO (2020), Kunnskapsoppsummering om tiltak for varig sysselsetting
<https://www.imdi.no/contentassets/276043cd0489468e841a97ab618db249/kunnskapsoppsummering-om-tiltak-for-varig-sysselsetting.pdf>

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (2020), Foreldreveiledning til deltakere i Introduksjonsprogram
<https://www.imdi.no/om-imdi/rapporter/2020/foreldreveiledning-til-deltakere-i-introduksjonsprogram/>

3.0 Lokale føringer

3.1 Politisk forankring av temaplanen

I tillegg til de nasjonale føringene, bygger denne temaplanen også på lokale føringer for flyktningarbeidet i Nittedal. Det vises her til:

1: Vedtak i kommunestyret 16.12.19, sak 132/19 – Budsjett/Handlingsplan 2020-2023:

«Nittedal kommune imøtekommer IMDi sin anmodning om å ta imot 22 flyktninger i 2020. I Nittedal bor det mange barnefamilier, og kommunen har et godt utbygd tjenestetilbud for barn og unge. Forutsetningene for å få en god barndom er gode, derfor skal det prioriteres å ta imot familier ved mottak av flyktninger. Denne anmodningen rettes til IMDI.»

2: Vedtak i Formannskapet 13.05.2019:

Våren 2019 ble det lagt fram et utkast til temaplan fra Hovedutvalget for helse og velferd. Utkastet var en helhetlig plan for både innvandrere og flyktninger. Formannskapet behandlet planutkastet 13.05.19 med slikt vedtak:

1. Temaplan for arbeid med flyktninger og innvandrere 2019-2023 sendes ikke ut på høring.

2. Temaplanen må i større grad beskrive hvordan helhetssituasjonen til den enkelte flyktning skal ivaretas på en måte som understøtter hovedmålet om å komme raskt i arbeid og bli selvforsørget.
3. Rådmannen bes organisere arbeidet med flyktninger slik at det ivaretar innbyggerperspektivet, sikrer samordnet og effektiv arealbruk og samlokalisering av tjenester som naturlig hører sammen. Introduksjonsprogram og språkundervisningen samlokaliseres på Gnisten.
4. Det legges fram revidert tallgrunnlag knyttet til økonomi, resultater og konkrete målsetninger for arbeidet med flyktninger.
5. Det legges fram forslag til tiltak knyttet til å stille krav til deltakelse i introduksjonsprogram og bekjempelse av negativ sosial kontroll.

3.2 Flyktningarbeidet i gjeldende planverk

Nittedal Kommunes Handlingsplan 2020- 2023², viser til følgende prioriterte satsingsområder for flyktningarbeidet i Nittedal:

Prioritering 2020:

- Revidere utkast til temaplan for flyktninger i tråd med nye rammebetingelser
- Implementere ny lov om integrering
- Implementere målstyring
- Ta i bruk dataprogrammet Visma flyktning som nytt hovedsystem og digitalisere arkivene

---

² Nittedal kommunes handlingsplan 2020-2023, s. 57

Kapittel II

4.0 Flyktningen i sentrum

4.1 Tall og statusrapport

KS har evaluert rapportering på flyktningefeltet, og konkluderer med at det nasjonale systemet NIR ikke fungerer tilfredsstillende. Derfor har mange kommuner utarbeidet sine egne systemer for å ha bedre oversikt. Rådmannen i Nittedal initierte januar 2019 et arbeid med å bygge opp nye rutiner for rapportering av måltall. Rapportmalen ble lagt fram for Hovedutvalg for Helse og velferd nov 2019. Tallene i rapporten blir oppdatert hver måned, og vil bli gjort tilgjengelig for hovedutvalget til hvert møte.

I tabellen nedenfor er tall for sosialhjelp ikke tatt med på grunn av personvern. Det er også en del andre data som er forenklet av samme årsak. De komplette tallene er tilgjengelige for Hovedutvalg for Helse og velferd, men ikke i plandokumentet.

1. Oversikt over innbyggere med flyktningstatus i Nittedal kommune

	Per feb. 2020	Per mars 2020	Per april 2020
Totalt antall flyktninger over 18 år som er bosatt i Nittedal kommune	121	121	117
Totalt antall barn av flyktninger som er bosatt i Nittedal kommune <i>*nyfødte medberegnes ikke</i>	87	87	87
Totalt antall enslige mindreårige flyktninger	Under 10	Under 10	Under 10
Antall husstander <i>*beregnes ut ifra antall husstander, ikke antall boliger (eks. en bolig med to enslige som bor i bofelleskap beregnes som 2 husstander)</i>	85	85	83

Denne oversikten viser hvor mange innbyggere i Nittedal kommune som har flyktningstatus. De som telles er de som er bosatt i kommunen etter avtale med Integrering- og mangfoldsdirektoratet (IMDI) og familiejenforente. Tallene inkluderer personer som er i 5-årsperioden til enhver tid. 5-årsperioden beregnes fra bosettingsdato.

2. Bosettingsstatus

	2018	2019	2020
Anmodning om bosetting:	16	22	22
Antall flyktninger som har blitt bosatt:	16	22	1 (hittil)

Hvert år får Nittedal kommune en anmodning fra IMDI om hvor mange personer det er ønskelig at kommunen bosetter. Anmodningstallet inkluderer ikke familiejenforente. Oversikten over viser

hvilken anmodning kommunen har fått og antall flyktninger som har blitt bosatt i 2018, 2019 og hittil i 2020.

3. Antall bosatte familiegjenforente flyktninger de 5 siste årene

	2015	2016	2017	2018	2019
Antall bosatte personer totalt:	54	51	72	18	22
Andel bosatte som ankom som, familiegjenforente:	12	8	39	1	0

4. Oversikt over deltakere i introduksjonsprogrammet

	2018	2019	Hittil i 2020
Totalt antall deltakere i introduksjonsprogrammet:	99	70	45

Nittedal kommune plikter å tilby introduksjonsordning for bosatte flyktninger og familiegjenforente som har rett og plikt til deltakelse i et introduksjonsprogram. Det er oppholdstillatelsen til den enkelte som avgjør om vedkommende har rett og plikt til deltakelse. Som hovedregel varer introduksjonsprogrammet i 2 år, og lengst i 3 år. En utvidet deltakelse i ordningen utover 2 år behandles etter søknad. Antall personer som deltar i ordningen varierer i løpet av året. Enkelte deltakere vil også i løpet av sin programtid ha permisjon og/eller midlertidig stans fra programtiden av ulike årsaker. Dette betyr at antall deltakere i oversikten over viser hvor mange deltakere som totalt var i introduksjonsordningen i 2018, 2019 og hittil i 2020. Det betyr ikke at det var 99 personer som deltok i ordningen fra januar til desember i 2018, men at det var totalt 99 deltakere i ordningen i løpet av året. Per april 2020 er det 38 deltakere i ordningen.

5. Måloppnåelse introduksjonsordning

	2018	2019	Hittil i 2020
Arbeid stillingsprosent 0- 49%	3	0	2
Arbeid stillingsprosent 50-100%	3	9	2
Arbeidssøker på tiltak i regi av andre enn NAV	0	0	0
Arbeidssøker på KVP	0	0	0
Arbeidssøker på lønnstilskudd	2	1	0
Arbeidssøker på andre tiltak i regi av NAV	5	4	1
Ordinær opplæring- grunnskole	6	2	0
Ordinær opplæring- høyere utdanning	0	0	0
Ordinær opplæring- videregående skole	6	7	0
På sosial stønad	6	6	1
Annet	4	0	0
Totalt antall avsluttede deltakere:	35	29	6
Måloppnåelse IMDI standard (grunnskole og arbeidsrettede kurs regnes ikke):	34 %	55 %	67 %
Måloppnåelse Nittedal kommune (antall deltakere som er i aktivitet ved avsluttet introduksjonsprogram):	71 %	79 %	83 %

Nittedal kommune blir nasjonalt målt på hvor mange av deltakerne som er i arbeid eller utdanning (videregående opplæring eller høyere utdanning) ved endt introduksjonsprogram. Den nasjonale målsettingen er at 70% av deltakerne som avslutter introduksjonsprogrammet skal være i arbeid eller utdanning ved endt program.

Oversikten over viser hvor mange deltakere som avsluttet sitt introduksjonsprogram i 2018, 2019 og hittil i 2020. Oversikten viser også måloppnåelsen for hvert år markert i gult.

Nittedal kommune måler også hvor mange deltakere som er i aktivitet ved endt introduksjonsprogram. Med dette ønsker man å synliggjøre at deltakere ikke er uten aktivitet, til tross for at disse aktivitetene ikke går inn i nasjonal målsetting. Dette gjelder blant annet deltakere som er i grunnskole eller arbeidsrettede kurs ved endt introduksjonsprogram. Evalueringer av introduksjonsordningen viser at grunnskole er viktig for å oppnå formell kompetanse.

4.2 Utfordringsbildet

4.2.1 Lokale og nasjonale utfordringer i flyktningarbeidet

Å bosette seg i et nytt land kan være både spennende og krevende. Våre nye innbyggere har ressurser og muligheter som de ønsker å utvikle på sitt nye hjemsted, men de starter umiddelbart på en krevende prosess med forventninger og krav i et nytt og ukjent landskap.

De som kommer er en sammensatt gruppe med ulike erfaringer, behov, forutsetninger og kompetanse. Disse faktorene påvirker hvordan de opplever sin situasjon, og hvor raskt de oppnår selvstendighet og mestring i sin nye hverdag.

Helsesituasjon, omsorgs- og oppfølgingsansvar for barn eller andre familiemedlemmer, økonomiske utfordringer, kulturelle dimensjoner o.l., kombinert med lavt norsknivå og lav kompetanse, henger i stor grad sammen med den enkeltes forutsetninger for egenmestring og kvalifisering mot selvstendighet.

Denne problemstillingen understrekes også i en ny rapport fra PROBA Samfunnsanalyse, hvor det vises til en klar sammenheng mellom ovennevnte utfordringer og frafall fra det norske arbeidslivet.³

Vi må ta høyde for at en stor andel av fremtidige bosatte flyktninger i Nittedal vil komme til å ha sammensatte utfordringer som vil påvirke både deltakelse og grad av måloppnåelse i introduksjonsordningen.

Dette henger sammen med nasjonale og politiske føringer for hvilke flyktninger som bosettes i Norge, men også eget politisk vedtak om at kommunen primært ønsker å bosette barnefamilier i Nittedal. De voksne i familier med flere barn, er erfaringsmessig en av de mest krevende gruppene å kvalifisere inn mot varig arbeid og selvstendighet. Det er ikke på grunn av lavere motivasjon eller manglende holdninger, men på grunn av at forsørgerbyrden og kabalen som skal gå opp knyttet til logistikk og barnas mange behov kan være utfordrende å møte. I tillegg skal foreldrene legge en stor innsats inn i sitt eget kvalifiseringsløp.

Oppfølging av flyktninger med sammensatte behov er ressurskrevende, og krever stor grad av samhandling mellom de ulike instansene som er involvert. For noen deltakere kan introduksjonsprogram og veien mot kvalifisering og selvstendighet være én liten del av en rekke andre utfordringer som tar både tid og fokus i hverdagen, og behovet for tett oppfølging og bistand går ofte langt utenfor det som er introduksjonslovens rammer alene.

Som kommune har vi likevel et klart ansvar for å igangsette målrettede kvalifiseringsløp og øke måloppnåelsen i introduksjonsordningen – uansett hvilken bakgrunn deltaker har eller befinner seg i.

Dette belyser hvor viktig det er at aktørene i kommunen jobber helhetlig i flyktingarbeidet, og sammen støtter et felles mål om egenmestring og økonomisk selvstendighet for våre flyktninger.

4.2.2 Innbyggerperspektivet i planarbeidet

I løpet av planarbeidet har det blitt gjennomført en rekke intervjuer og workshops der flyktninger, medarbeidere i kommunen og eksterne aktører har vært involvert. I workshopene ble det brukt metoder basert på samskapning, hvor deltakerne sammen utforsket erfaringer, utfordringer og behov, men også sammen utviklet idéer og forslag til løsninger.

Sentrale temaer som ble løftet frem i prosessen var blant annet møtet med kommunen og lokalsamfunnet, jobb/ utdanning og kvalifisering, helsetjenester, ivaretagelse av barn unge og familier, sosial inkludering og tilhørighet.

---

³ *Hvorfor faller flyktninger ut av arbeidslivet?* PROBA Samfunnsanalyse (2020), på oppdrag fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet og Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Overordnet beskrev flyktninggruppen i Nittedal at de opplever det som positivt å bo i Nittedal. De setter pris på den fine naturen og at det er trygt og rolig med hyggelige mennesker og nærhet til Oslo. De beskriver også at det er positivt med tilgang til gode barnehager, skoler og sykehus. De viktigste behovene som ble identifisert blant flyktningene i Nittedal var:

- Å tidlig motta informasjon om lokale tilbud for raskt å kunne navigere i sitt nye lokalsamfunn
- Jobb, utdanning og språkopplæring – tilpasset den enkeltes behov og forutsetninger
- Å motta god informasjon og veiledning
- At tjenestene oppleves som tilgjengelige og raskt gir svar og tilbakemeldinger
- Å bli tatt på alvor og oppleve kontroll over egen situasjon

4.2.3 Forvaltningsrevisjon fra Nedre Romerike revisjon og tilsyn fra fylkesmann i Oslo og Viken

Kontrollutvalget i Nittedal bestilte 7. februar 2019 (sak 3/19) en forvaltningsrevisjon om arbeidet med flyktninger og integrering, herunder boligspørsmål.

Formålet hadde følgende problemstillinger:

1. *I hvilken grad har kommunen et internkontrollsystem som sikrer et samordnet og helhetlig tilbud til flyktningene?*
2. *I hvilken grad har Nittedal kommune et introduksjonsprogram som kvalifiserer flyktningen for arbeid og utdanning?*
  - a. *I hvilken grad får deltakerne en individuell kvalifiseringsplan i henhold til lovkrav?*
  - b. *I hvilken grad får deltakerne kvalifiseringstiltak i tråd med individuelt opplæringsbehov?*
  - c. *I hvilken grad får flyktningene et opplæringstilbud som er helårlig og på full tid?*
3. *I hvilken grad får flyktningene biveiledning som dekker deres behov?*
4. *I hvilken grad gir rapporteringen til politisk nivå et riktig bilde av mål- og resultatoppnåelse for integreringsarbeidet?*
5. *I hvilken grad samarbeider Nittedal kommune med frivillige organisasjoner i integreringsarbeidet?*

Anbefalingene fra revisjonen er fulgt opp gjennom mål og tiltak i temaplanen.

4.2.3.2 Tilsyn fra Fylkesmannen Oslo og Viken

24.01.2020 mottok Nittedal kommune brev om tilsyn fra Fylkesmannen i Oslo og Viken.

Tilsynet omfattet om kommunen sikrer:

- *at det utarbeides en individuell plan for deltakere i introduksjonsprogram som fastsettes ved enkeltvedtak*
- *at planen skal være individuelt tilpasset og utarbeidet i samråd med deltaker*
- *at planen inneholder programmets start, tidsfaser og en angivelse av tiltakene i programmet at planen tas opp til ny vurdering med jevne mellomrom og ved vesentlige endringer i deltakers* 8

livssituasjon

- *at vesentlige endringer i planen fastsettes ved enkeltvedtak*

Anbefalingene fra tilsynet er fulgt opp gjennom mål og tiltak i temaplanen.

4.3 Hvordan møte utfordringsbildet –

Mål og strategier for flyktningarbeidet i Nittedal 2020- 2023

For å svare på utfordringsbildet i kapittel 2.2 foreslår rådmannen seks innsatsområder med tilhørende delmål. Innsatsområdene tar utgangspunkt i innbyggerperspektivet, følger opp nasjonale og lokale føringer, samt anbefalinger fra revisjon og tilsyn.

Hovedmål: Nyankomne flyktninger i Nittedal skal raskt komme inn i et kvalifiseringsløp mot utdanning og arbeid, med mål om å bli økonomisk selvstendige og mestre sin livssituasjon.

For å nå vårt hovedmål foreslås følgende seks innsatsområder, for perioden 2020- 2023:

1. En god start i Nittedal

Delmål: Vi skal bidra til at nybosatte flyktninger raskt opplever selvstendighet og mestring i sin nye hverdag. Selvstendighet og kvalifisering skal være fokus fra dag én etter bosetting i kommunen.

2. Individuelt tilpassede kvalifiseringsløp som fører til varig arbeid/ utdanning

Delmål: Vi skal påse at alle nyankomne flyktninger mottar målrettede kvalifiseringstiltak som fører til varig arbeid/ utdanning og økonomisk selvstendighet, i tråd med gjeldende nasjonale føringer og lovkrav.

3. Helse i integreringsarbeidet

Delmål: Nyankomne flyktninger skal motta et tilpasset helsetilbud som understøtter den enkeltes forutsetninger for å mestre egen hverdag og delta i kvalifiseringsrettede løp.

4. Arbeid med barn, unge og familier

Delmål: Vi skal arbeide helhetlig og samhandle godt om forebyggende og akutte tjenester for risikoutsatte barn, unge og familier. Forebygging av negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse skal prioriteres.

5. Sosial integrering og lokal tilhørighet

Delmål: Vi skal legge til rette for at flyktninger i Nittedal kan ha en meningsfull og aktiv hverdag. Nyankomne flyktninger skal raskt påkobles det lokale aktivitetstilbudet i Nittedal. Organisering og lokal samhandling

6. Organisering og lokal samhandling

Delmål: Vi skal organisere flyktningarbeidet slik at vi sikrer høy kvalitet i tjenestene som leveres, og sørge for at arbeidet oppfyller gjeldende lovkrav.

4.3.1 En god start i Nittedal

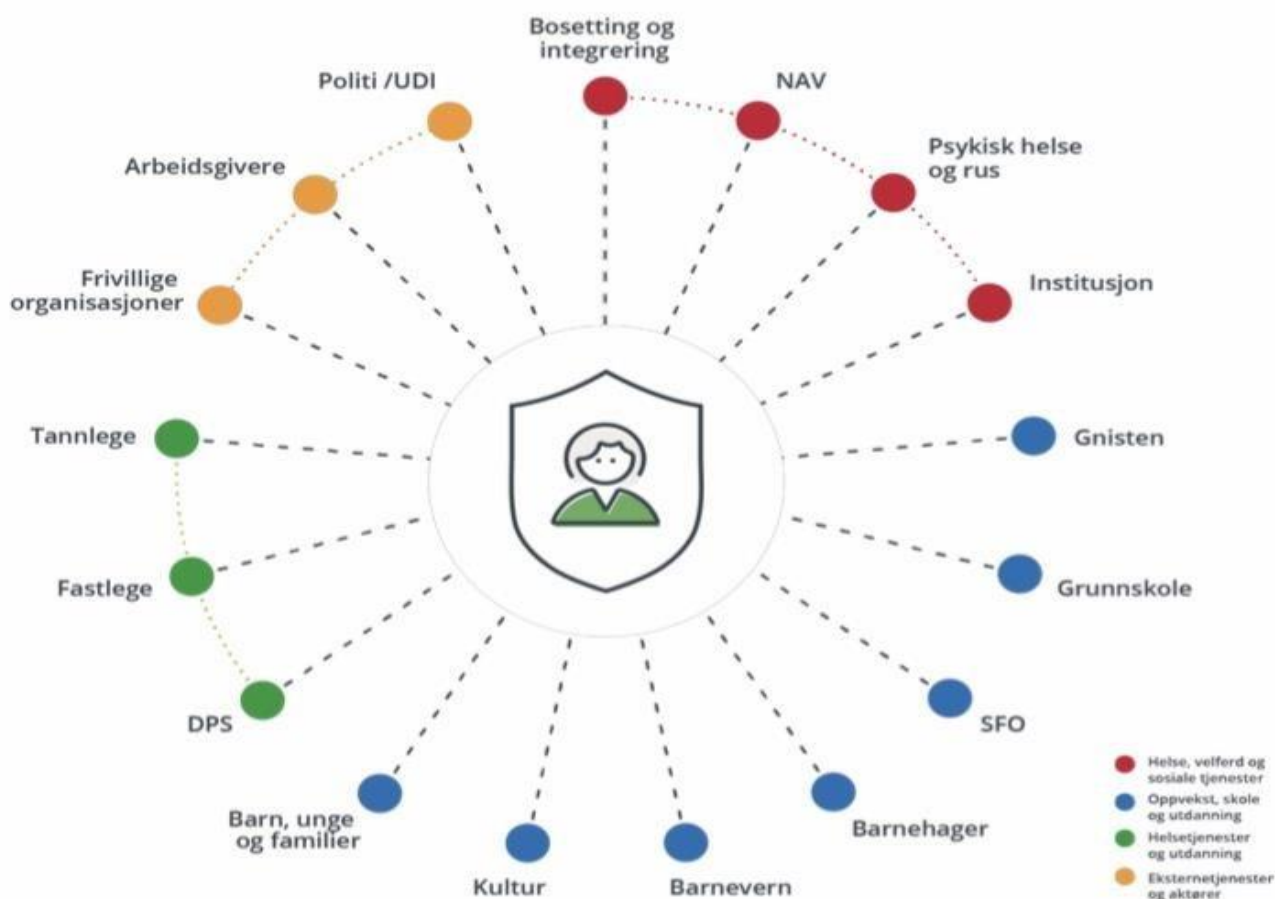
Tett oppfølging i bosettings- og etableringsfasen

Flyktninger som ankommer Nittedal kommune, møter som regel et stort antall tjenester og aktører i tiden etter bosetting. I løpet av etableringsperioden skal man ikke bare bli kjent med nytt nærmiljø og ny hverdag, men man skal også navigere gjennom en rekke formaliteter, praktiske gjøremål og viktig informasjon om tjenestetilbud, rettigheter og plikter.

Det norske velferdssystemet kan oppleves som massivt og uoversiktlig for flere som ikke er vant til dette, og derfor er det viktig med en tett veiledning og oppfølging allerede fra første dag etter ankomst i kommunen. Alle nyankomne flyktninger i Nittedal får utdelt en egen kontaktperson i Flyktningetjenesten, som har ansvar for bosetting, praktisk bistand, veiledning, og koordinering av nødvendige tjenester tilpasset den enkeltes behov.

Formålet med oppfølgingen i bosettings- og etableringsperioden skal alltid være at den nyankomne raskest mulig skal kunne stå på egne ben og mestre egen hverdag. Nyankomne flyktninger skal ikke passiviseres, men heller veiledes og oppmuntres til å ta i bruk sine egne ressurser for å ta ansvar for eget liv og hverdag.

Bildet nedenfor viser et utvalg aktører som nyankomne flyktninger skal forholde seg til:

⁶ DPS: distriktpsikiatrisk senter, SFO: skolefritidsordning

Nye lovpålagte oppgaver i bosettings- og etableringsperioden

I henhold til gjeldende lovverk skal alle nyankomne flyktninger med rett og plikt til introduksjonsprogram starte opp i introduksjonsprogrammet innen 3. måneder etter ankomst i kommunen.

I løpet av disse 3 månedene er det mange ting som skal på plass, og i flere tilfeller ser vi at det kan ta lang tid før en deltaker virkelig er «klar» for deltakelse i introduksjonsordningen med de rettigheter og plikter som dette medfører.

I tillegg til dette, pålegger forslag til ny integreringslov også kommunen å ivareta nye lovpålagte oppgaver som skal gjennomføres i etableringsperioden. Dette for å sikre at det målrettede kvalifiseringsarbeidet påbegynnes allerede før oppstart i Introduksjonsprogrammet.

Dette betyr at vi må prioritere og intensivere arbeidet i bosettings- og etableringsperioden i større grad enn tidligere, slik at vi både kan imøtekomme lovpålagte føringer og raskere kan sikre en effektiv og målrettet oppfølging som ivaretar flyktingens individuelle behov.

Mål og strategier for en god start i Nittedal:

«Vi skal bidra til at nybosatte flyktninger raskt opplever selvstendighet og mestring i sin nye hverdag. Selvstendighet og kvalifisering skal være fokus fra dag én etter bosetting i kommunen»

Strategi 1:

Sikre et bærekraftig bosettingsarbeid, ved å:

- Basere bosettingsarbeidet på en langsiktig og helhetlig vurdering av individuelle behov og forutsetninger.
- Bosette flyktninger i boliger innenfor bærekraftige økonomiske rammer, slik at den enkelte/familien er i stand til å betjene boliggifter innenfor egne økonomiske forutsetninger etter endt introduksjonsprogram.

Strategi 2:

Sikre at alle nyankomne flyktninger opplever å bli godt ivaretatt i bosettings- og etableringsfasen, ved å:

- Intensivere den tette veiledningen og oppfølgingen av hver enkelt.
- Raskt koble på nødvendige kommunale tjenester eller eksterne samarbeidspartnere, ut ifra den enkeltes behov.
- Legge vekt på god og trygg kommunikasjon, samt kort vei til kommunens kontaktperson.
- Gjennomføre hjemmebesøk og gi boveiledning til alle nyankomne flyktninger, og ellers ved behov.

Strategi 3:

Sikre lovpålagt kompetansekartlegging, karriereveiledning og skreddersøm av individuelt tilpassede kvalifiseringsløp allerede før oppstart i introduksjonsprogrammet, i henhold til ny integreringslov, ved å:

- Kartlegge nyankomne flyktingers medbrakte kompetanse, behov og forutsetninger i etableringsperioden.
- Påse at eventuell dokumentasjon på medbrakt kompetanse som den enkelte flyktning har med

seg oversendes til NOKUT for godkjenning så raskt som mulig, og allerede før den enkelte flyktning starter i introduksjonsprogrammet. Dersom man ikke har formell dokumentasjon kompetanse, skal det vurderes tidlig i kvalifiseringsløpet om vedkommende kan gjennomføre en realkompetansevurdering for å få vurdert sin kompetanse.

- Opprette et formelt samarbeid med Viken Fylkeskommune rundt gjennomføring av karriereveiledning, anbefalinger rundt tiltak og sluttmaal i deltakeres individuelle plan, samt regionale kvalifiseringstilbud.
- Lage individuell plan og integreringskontrakt i etableringsperioden for alle deltakere med rett og plikt til introduksjonsprogram.

Strategi 4:

Bidra til at nyankomne flyktninger opplever høy grad av selvstendighet og mestring av egen hverdag, ved å:

- Gi muntlig og skriftlig lettfattelig informasjon om Nittedal og viktige kontaktpunkter.
- Gjennomgå nettsider, brosjyrer og andre informasjonskanaler.
- Veilede og oppmuntre nyankomne flyktninger til å ta en aktiv del i egen hverdag.
- Utrede muligheter for raskere barnehageopptak for barn i flyktningfamilier, i nærhet til familiens bosettingsadresse.
- Legge til rette for likemannsarbeid, og skape arenaer der flyktninger som allerede har bodd i Norge en stund kan hjelpe de nyankomne.

4.3.2 Individuelt tilpassede kvalifiseringsløp som fører til varig arbeid/ utdanning **Individuell tilpassing av introduksjonsordningen**

Arbeid og utdanning er de viktigste arenaene for integrering, og den mest sentrale faktoren for økonomisk selvstendighet og bidrag til verdiskaping lokalsamfunnet. Det er også nøkkelen til å bygge sosiale nettverk, tilegne seg språkferdigheter, få økt kulturforståelse og etablere tilhørighet. Den tidlige innsatsen for å sikre et målrettet og godt kvalifiseringsarbeid er derfor avgjørende for at vi skal lykkes i flyktningarbeidet i Nittedal.

Forslaget til ny integreringslov pålegger kommunen i større grad enn tidligere et detaljert regelverk rundt hvilke kvalifiseringsrettede tiltak som skal tilbys, og hvilket innhold det enkelte deltaker skal ha i sitt introduksjonsprogram. Krav om standardiserte opplæringselementer som kommunen skal tilby for alle, kombineres med krav om individuelt tilpassede kvalifiseringsløp som bidrar til opparbeidelse av formell kompetanse for den enkelte.

Slik det er i Nittedal per dags dato, deltar mange av kommunens introduksjonsdeltakere på det ordinære opplæringstilbudet hos Gnisten Kompetansesenter AS gjennom store deler, eller hele, sine introduksjonsprogram. Med større krav til spesialtilpassede arbeidsrettede- eller utdanningsrettede løp fra dag én i introduksjonsprogrammet, vil dette kunne medføre at enkelte programdeltakere vil få opplæring på Gnisten i en begrenset tid, før disse går videre i andre individuelle opplæringstiltak. Det kan også hende at vi vil få deltakere som aldri deltar i undervisningen på Gnisten som en del av sitt introduksjonsprogram, da deres opplæringsbehov dekkes av andre eksterne aktører. Dette kan eksempelvis gjelde deltakere som går rett ut i videregående opplæring eller Forberedende Voksenopplæring til grunnskole (FVO).

For å imøtekomme krav om individuell tilpasning er det derfor viktig at vi utarbeider en bred oversikt over aktuelle arbeids- og utdanningsrettede tiltak som kan benyttes i arbeidet med kvalifisering av våre deltakere. Her vil det være nødvendig å jobbe strategisk for å opprette et samarbeid med ulike leverandører som kan tilby skreddersydde kvalifiseringsløsninger for den enkelte flyktning, slik at

Nittedal kommune kan ha et bredt utvalg av ulike «pakkeløsninger» for kvalifisering tilpasset den enkeltes behov.

En forutsetning for formaliserte samarbeid og avtaleinngåelser med ulike tjenestetilbydere, er at dette arbeidet følger føringer for Nittedal Kommunes innkjøpsreglement.

Mål og strategier for individuelt tilpassede kvalifiseringsløp som fører til varig arbeid/ utdanning:

«Vi skal påse at alle nyankomne flyktninger mottar målrettede kvalifiseringstiltak som fører til varig arbeid/ utdanning og økonomisk selvstendighet, i tråd med gjeldende nasjonale føringer og lovkrav.»

Strategi 1:

Sikre at alle nyankomne flyktninger med rett og plikt starter opp i introduksjonsordningen innen 3 måneder etter ankomst, ved å, ved å:

- Sikre rask tilgang på plass i barnehager og skolefritidsordning (SFO), slik at foreldre kan starte i introduksjonsprogrammet uten unødig opphold etter bosetting i kommunen.
- Sikre fortløpende inntak i undervisningstilbudet hos Gnisten Kompetansesenter AS.

Strategi 2:

Bidra til at minst 75% av alle deltakere i introduksjonsordningen er i minimum 50% arbeid eller utdanning direkte etter endt program, ved å:

- Sørge for at samtlige deltakere har tilbud om fulltidsprogram.
- Fokuserer på individuelle arbeidsrettede- og/eller utdanningsrettede løp for deltakere gjennom hele programtiden.
- Sørge for at norskopplæringen er arbeidsrettet, og forbereder deltakeren på det norske arbeidslivet.
- Sørge for korrekt rapportering av kommunens måloppnåelse i introduksjonsordningen i Nasjonalt introduksjonsregister (NIR).
- Utarbeide et system for internkontroll som måler kvalitet- og resultatoppnåelse for norskopplæringstilbudet som deltakere i introduksjonsprogrammet mottar

Strategi 3:

Sørge for at Nittedal Kommune tilbyr en Individuelt tilrettelagt introduksjonsordning, i tråd med gjeldende lovkrav, ved å:

- Sørge for at alle deltakere har en individuell plan som fastslår deltakers programtid, tiltak i introduksjonsprogrammet og forventet måloppnåelse.
- Tilby individuelt tilpassede arbeids- eller opplæringsløp som fører til formell kompetanse. Samarbeide med Viken Fylkeskommune og andre kompetanseinstitusjoner eller arbeidsplasser som kan gi formell kompetanse for deltakere i introduksjonsordningen.
- Sørge for at norskopplæringen er spesialtilpasset den enkelte deltakers nivå og forutsetninger.
- Slå sammen individuell plan for introduksjonsprogram med individuell plan for opplæring i norsk og samfunnskunnskap til et helhetlig dokument.
- Utarbeide en «tiltaksvifte», med helhetlig oversikt over ulike arbeids- og utdanningsrettede tiltak som kommunen kan benytte seg av i kvalifiseringsarbeidet rundt den enkelte.
- Inngå avtaler og formaliserte samarbeid med Gnisten Kompetansesenter AS, og andre eksterne leverandører som leverer tjenester inn i introduksjonsprogrammet.

Strategi 4:

Stille krav til deltakelse og egeninnsats i introduksjonsprogrammet, ved å:

- Følge opp bestemmelsene og krav til forpliktelser i den enkeltes integreringskontrakt.
- Opprettholde arbeidet med fraværsoppfølging i introduksjonsordningen, hvor det stilles krav til dokumentasjon på oppmøte i alle tiltak i introduksjonsprogrammet. Manglende oppmøte i programmet eller udokumentert/ugyldig fravær skal føre til trekk i introduksjonsstønad, eller bortfall av rett til introduksjonsprogram.

Strategi 5:

Sikre kvalifiseringsrettet oppfølging for flyktninger ved endt introduksjonsprogram, ved å:

- Sørge for en rask overføring av deltakere som ikke har kommet seg ut i arbeid eller utdanning etter endt introduksjonsprogram mellom Flyktningetjenesten og NAV Nittedal, slik at eventuelle påbegynte kvalifiseringstiltak i introduksjonsprogrammet kan videreføres uten unødig opphold.
- Følge opp aktivitetsplikten for flyktninger som er avhengig av økonomisk støtte fra NAV etter endt introduksjonsprogram

4.3.3 Helse i integreringsarbeidet

Fysisk og psykisk uhelse

Mennesker som har vært på flukt vil ofte ha opplevd en vanskelig reise, og vært gjennom krevende hendelser i landet de flykter fra. Selv om de er motiverte og ressurssterke kan slike erfaringer kreve bearbeidelse og påvirke deres livssituasjon.

Erfaringsmessig ser vi at flyktninger som bosettes i kommunen kan ha fysiske plager, traumer eller psykiske utfordringer, som påvirker både oppmøte og forutsetninger for å delta i kvalifiseringsrettede tiltak.

Mål og strategier for helse i integreringsarbeidet:

«Nyankomne flyktninger skal motta et tilpasset helsetilbud som understøtter den enkeltes forutsetninger for å mestre egen hverdag og delta i kvalifiseringsrettede løp.»

Strategi 1:

Sikre at alle nyankomne flyktninger raskt etter ankomst får kartlagt sin helsesituasjon, ved å tilby følgende undersøkelser/ samtaler i etableringsperioden:

- Lovpålagte helseundersøkelser og nødvendige vaksinasjoner.
- Førstegangsundersøkelse hos fastlege, med kartlegging av fysisk og psykisk helse.
- Første gangs undersøkelse hos tannlege.
- Førstegangsundersøkelse hos optiker.

Strategi 2:

Sikre at alle flyktninger får tilstrekkelig og tilpasset helsehjelp, ved å:

- Utvide lavterskeltilbudet for å behandle og forebygge psykisk uhelse.
- Gi råd og veiledning rundt de ulike helsetilbudene som finnes i kommunen.

Strategi 3:

Ha et målrettet fokus på helsesituasjon i forbindelse med deltakelse i introduksjonsordningen, ved å:

- Kartlegge eventuelle helseutfordringer som påvirker den enkeltes forutsetninger for deltakelse i introduksjonsprogrammet med tilhørende kvalifiseringsrettede tiltak.
- Legge til rette for at den enkelte skal kunne kombinere oppfølging av helse med deltakelse i introduksjonsprogrammet.
- Tilby kvalifiseringsrettede tiltak som tilpasses den enkeltes helsesituasjon, dersom dette er mulig.
- Innføre livsmestringskurs, hvor fysisk/ psykisk helse er et tema, som obligatorisk tiltak for alle deltakere i introduksjonsprogrammet.
- Raskt igangsette en vurdering av arbeidsevne i samarbeid med spesialisthelsetjenesten for deltakere med omfattende helseutfordringer, for videre oppfølging og igangsetting av tiltak i eller utenfor introduksjonsprogrammet.

4.3.4 Arbeid med barn, unge og familier

Bedre tverrfaglig innsats for barn og unge (BTI)

Nittedal kommune jobber etter modellen «Bedre tverrfaglig innsats» (BTI) for å styrke arbeidet med barn, unge og familier. Målet er at ansatte som jobber med barn og unge så tidlig som mulig skal fange opp og følge opp de som trenger hjelp. Dette skal gjøres uten oppfølgingsbrudd og med dokumentert effekt. Det er avgjørende at alle ansatte i flyktningarbeidet samarbeider tett og godt med foreldre for å sikre barn og unges beste.

Alle som jobber med barn og unge i Nittedal har skal jobbe for at barna har det trygt og godt i Nittedal. Dersom man blir bekymret for om barn eller ungdom er trygge og får god omsorg hjemme, har alle ansatte plikt til å sende en bekymringsmelding til barneverntjenesten. Foreldreveiledning

Forventninger og kulturelle regler knyttet til familiekonstellasjoner og det å være forelder i Norge kan være krevende for enkelte flyktningfamilier, og noen har behov for tett oppfølging og veiledning innenfor denne tematikken.

I denne forbindelse har kommunen tilbudt et dialogbasert foreldreveiledningskurs (ICDP- kurs) for flyktninger. Kurset kan gis individuelt eller i grupper, og skal i henhold til ny integreringslov innføres som en obligatorisk del av introduksjonsprogrammet for deltakere med barn under 18 år.

Arbeid med familiegjenforening

Ved bosetting av nyankomne flyktninger kartlegges det tidlig om det er søkt om, eller planlegges å søke om familiegjenforening.

Ved en familiegjenforening for flyktninger gjennomføres et omfattende arbeid både i forkant av, under og etter ankomst av familien. Dette omfatter blant annet informasjon, ansvarsavklaring og personlige forberedelser knyttet til hvordan det vil være å møte familiemedlemmer etter flere år uten samvær.

Tett oppfølging og tilrettelegging for barnefamilier med særskilte behov

Som nevnt tidligere, er barnefamilier som bosettes ofte en av de mest krevende gruppene å kvalifisere inn mot varig arbeid og selvstendighet. Erfaringsmessig ser vi at særlig foreldre med store omsorgsoppgaver for barn og/ eller andre familiemedlemmer har krevende logistikkutfordringer i det daglige. Når de skal kombinere omsorgsbyrden med et fulltids kvalifiseringsløp i

introduksjonsprogrammet for seg selv, kan det føre til store utfordringer med å mestre egen hverdag på veien mot selvstendighet.

Det er derfor viktig at det legges inn en ekstra innsats, med tett oppfølging og individuell tilrettelegging for denne målgruppens ulike behov allerede raskt etter ankomst i kommunen. Den særskilte innsatsen vil kunne variere fra praktisk bistand i dagliglivet, eller enda mer utstrakt oppfølging/veiledning ut ifra den enkeltes behov. Begge innsatsområder vil kreve et behov for en raskere påkobling og samhandling mellom de ulike fagtenestene i kommunen.

Selv om det skal gis rom for ekstra tilrettelegging for familier med særskilte behov, er det likevel viktig at tilretteleggingen er bærekraftig og samtidig understøtter målet om selvstendighet og mestring av egen hverdag i det lange løp.

Det må tas høyde for at ekstra innsats og særskilt tilrettelegging av tjenester for flyktningfamilier med barn vil generere økte utgifter til kommunale tjenester.

Arbeid mot negativ sosial kontroll

Forebygging av negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse følger nasjonale føringer og strategier, og skal være et prioritert område innenfor arbeidet med barn, unge og familier i Nittedal.

Kommunen har et ansvar for å sørge for at tjenesteapparatet har tilstrekkelig kunnskap for å forebygge, identifisere og håndtere saker som omhandler tematikken. Derfor har kommunen utarbeidet en egen handlingsplan som skal sikre en helhetlig innsats i kommunen, med mål om at alle innbyggere i Nittedal kommune kan bestemme over sitt eget liv.⁴

Handlingsplanen har et særlig fokus på:

- Å styrke undervisningstilbudet Vold i nære relasjoner for voksne innvandrere
- Å styrke opplæringen om godt foreldreskap
- Å styrke informasjon om negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse
- Å øke informasjonsarbeid til utsatte om deres rettigheter
- Å sikre relevant undervisning i skolen om vold, seksualitet og seksuell grensesetting
- Å øke kunnskapen i tjenestene om negativ sosial kontroll, tvangsekteskap, æresrelatert vold og kjønnslemlestelse
- Å styrke lokal og regional samordning og samarbeid i arbeidet mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse

Handlingsplanen inkluderer en handlingsveileder som alle ansatte i kommunen skal kjenne til og bruke. I tillegg er det utarbeidet en egen håndbok om temaet.

Handlingsplanen, handlingsveilederen og håndboken er rettet mot alle ansatte i kommunen og alle som jobber med målgruppen, men også for alle innbyggere i kommunen.

---

⁴ Se Forslag til handlingsplan for forebygging av negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse i Nittedal Kommune (2020)

Mål og tiltak for arbeid med barn, unge og familier:

«Vi skal arbeide helhetlig og samhandle godt om forebyggende og akutte tjenester for risikoutsatte barn, unge og familier. Forebygging av negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse skal prioriteres.»

Strategi 1:

Sikre at barn og unge som trenger hjelp fanges opp så tidlig som mulig, ved å:

- Følge BTI- metodikken og bruke stafettloggen som verktøy i arbeidet med utsatte barn og unge
- Etablere samarbeid for å øke kompetanse på ivaretagelse av minoritetsspråklige barn og unge blant ansatte i barnehage, grunnskole og videregående opplæring.
- Det skal gis rom for ekstra tilrettelegging for familier med særskilte behov. Tilretteleggingen skal være bærekraftig og selvstendigjørende, og det skal tas høyde for økte utgifter i forbindelse med dette arbeidet.

Strategi 2:

Sikre forebyggende tiltak i forbindelse med familiegjenforeninger, ved å:

- Ha tett oppfølging av familier før, under og etter familiegjenforening.
- Ansvarliggjøre herboende flyktning som har søkt familiegjenforening til å aktivt bidra til rask integrering og økonomisk selvstendighet for seg og sin familie.
- Sørge for et helhetlig arbeid rundt familiegjenforeningssaker, og jobbe for at familiegjenforeningssaker ikke skal påvirke deltakerens muligheter for deltakelse i introduksjonsordningen.

Strategi 3:

Sikre tilpassede obligatorisk foreldreveiledningskurs og nødvendig økonomisk veiledning for flyktningfamilier, ved å:

- Innføre foreldreveiledningskurs (ICDP) som et obligatorisk element i introduksjonsprogrammet for deltakere med barn under 18 år.
- Øke fokuset på økonomisk veiledning, budsjettforståelse og mestring av egen økonomisk situasjon gjennom hele 5- årsperioden.
- Kommunen skal etterstrebe å tilby relevante kurs til flyktningfamilier etter behov, inkludert parveiledning for foreldre, opplæring i norsk barneoppdragelse m.m.

Strategi 4:

Sikre en helhetlig innsats i kommunen rundt forebygging av negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, ved å:

- Styrke informasjons- og undervisningstilbudet om sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse for voksne flyktinger og utsatte målgrupper.
- Ha vold i nære relasjoner, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og sosial kontroll som faste tema i introduksjonsprogrammet, i samtaler på Helsestasjonen og på andre relevante arenaer.
- Å sikre relevant undervisning i skolen om vold, seksualitet og seksuell grensesetting.
- Å øke kunnskapen i de kommunale tjenestene om negativ sosial kontroll, tvangsekteskap, æresrelatert vold og kjønnslemlestelse.
- Gjennomføre kompetansehevende tiltak slik at relevante fagtenester i kommunen kjenner til og kan bruke handlingsveilederen ved mistanke om negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap eller kjønnslemlestelse.

Sosial integrering og lokal tilhørighet

En viktig forutsetning for at nyankomne flyktninger raskt skal kunne mestre eget liv og oppnå selvstendighet i Nittedal, er opplevelsen av å ha en meningsfull og aktiv tilværelse.

Her må kommunen legge til rette for, og oppmuntre til, at flyktninger involverer seg i nærmiljøet sitt og er med på å forme egen hverdag. Sosial integrering utenom det ordinære tjenesteapparatet i kommunen utgjør en viktig del av integreringsarbeidet, og nyankomne flyktninger bør raskt få informasjon om- og kobles på, det lokale aktivitetstilbudet i Nittedal.

Mål og strategier for sosial integrering og lokal tilhørighet:

«Vi skal legge til rette for at flyktninger i Nittedal kan ha en meningsfull og aktiv hverdag. Nyankomne flyktninger skal raskt påkobles det lokale aktivitetstilbudet i Nittedal.»

Strategi 1:

Sikre god struktur for samarbeid mellom kommune og frivillig sektor, ved å:

- Ha temakvelder og samarbeidsmøter med frivillige bidragsyttere som fører til konkrete aktivitetstilbud for flyktninger og innvandrere.
- Etablere et forum for frivillige, koordinert og ledet av kommunen.
- Opprette et kommunalt kontaktpunkt med frivilligheten.
- Øke samarbeid med frivillige for å kombinere språktrening og fritidsaktiviteter.

Strategi 2:

Sikre at alle flyktninger har mulighet til å delta og bidra i minimum en frivillig organisasjon og/eller aktivitet, ved å:

- Gi informasjon om ulike aktivitetstilbud i etter bosetting i kommunen, og bidra til å koble nyankomne flyktninger på det lokale aktivitetstilbudet/ frivilligheten.
- Gi økonomisk støtte til første gangs kontingent/ deltakeravgift for barn og voksne ved oppstart i lokale aktiviteter i etableringsperioden.
- Synliggjøre støtte- og utstysordninger som kan bidra til å dekke tilleggskostnader for barn og unge som ikke kan betale kontingenter eller utstyr. Oppfordre deltakerne i introduksjonsprogrammet til å delta på aktiviteter lokalt som en måte å praktisere norsk på.
- Det skal utarbeides et system for årlig rapportering rundt deltakelse i fritidsaktiviteter/ frivillige organisasjoner for flyktninger i 5- årsperioden.

Organisering og lokal samhandling

Ansvarsfordeling og oppgaver

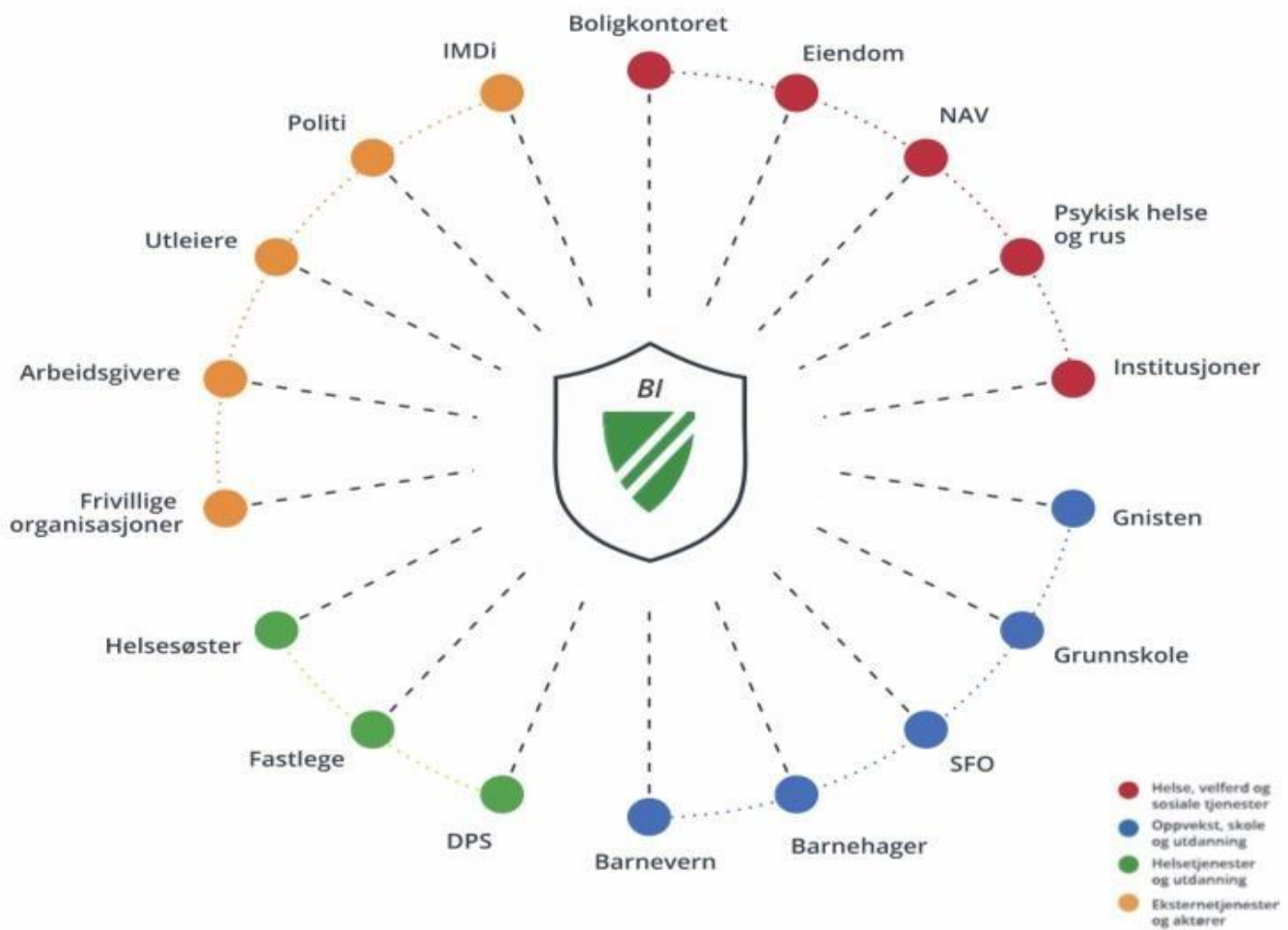
Flyktingetjenesten har ansvar for å koordinere kommunens flyktingarbeid, og har delegert vedtaksmyndighet fra rådmannen. Tjenesten har ansvar for følgende:

- Bosetting og etablering av nyankomne flyktninger. Boligoppfølging og boveiledning av alle flyktninger i 5- årsperioden.
- Ansvar for kommunens introduksjonsordning, herunder:

- Utarbeidelse, vedtak og oppfølging av individuell plan
  - Organisering og evaluering av introduksjonsprogrammet
  - Koordinering av kvalifiserings- og utdanningsrettede tiltak i introduksjonsprogrammet, i samarbeid med eksterne tjenestetilbydere
  - Holde oversikt over og oppdatere prosedyrer og samhandlingsverktøy som sikrer kvalitet og internkontroll i arbeidet
  - Oppdatere rapporter og måltall for arbeidet
  - Søke tilskudd og ha samlet oversikt over økonomien i arbeidet med flyktninger
- Andre lovpålagte oppgaver i forbindelse med integreringsloven.
  - Holde foreldreveiledningskurs (ICDP- kurs).
  - Kontakt med barnehager, skoler, migrasjonshelsetjenesten, kommunale tjenester og eksterne samarbeidspartnere.
  - Kontakt med frivillige lag og foreninger.
  - Rådgivning og svar på generelle henvendelser, samt praktiske oppfølging der det er behov for dette
  - Veiledning og oppfølging av alle flyktninger i 5- årsperioden, tilpasset den enkeltes behov
  - Kontakt med nasjonale og regionale myndigheter

Noen av avdelingens oppgaver gjelder fra flyktingens ankomst og frem til endt introduksjonsprogram, mens andre gjelder hele 5- årsperioden.

Bildet nedenfor viser et utvalg av tjenester som Flyktingetjenesten skal koordinere mellom:

NAV Nittedal har ansvar for forvaltning og vedtak om økonomisk stønad etter «Lov om sosiale tjenester i NAV» for flyktninger gjennom hele 5-årsperioden. NAV har også et særlig ansvar for arbeidsrettet oppfølging av deltakere som ikke er i arbeid/ utdanning eller er økonomisk selvhjulpne etter endt introduksjonsprogram. NAV har ansvar for følgende:

- Opplysning, råd og veiledning innenfor NAVs virkemidler og lowverk
- Økonomisk veiledning og forebygging av gjeldsproblematikk
- Vedtak om depositumsgaranti ved anskaffelse av bolig
- Supplerende sosialhjelp for flyktninger under- og etter introduksjonsprogrammet
- Oppfølging av flyktninger i kvalifiseringsrettede tiltak, arbeidstrening og jobb etter endt introduksjonsprogram
- Vedtak om kommunal depositumsgaranti ved anskaffelse av bolig
- Oppdatere måltall og rapportering for sine områder

Miljøhuset Gnisten er et aksjeselskap som er heleid av Nittedal kommune. Gjennom sin avdeling «Gnisten Kompetansesenter AS», har de per i dag avtale om å levere:

- Opplæring i norsk og samfunnskunnskap, samt undervisningstilbud i introduksjonsprogrammet.
- Nasjonale prøver i norsk, samfunnskunnskap og statsborgerprøven.
- Utarbeidelse og oppfølging av individuell plan for norskopplæring, i samarbeid med Flyktingetjenesten.
- Rapportering til rådmannen ut ifra inngått avtale mellom Gnisten kompetansesenter AS og Nittedal kommune.

Andre eksterne aktører. Per dags dato kjøper Nittedal Kommune enkelte opplæringstjenester fra andre kommuner og fylkeskommunen for flere av deltakerne i introduksjonsordningen. Dette gjelder eksempelvis tjenester om grunnskoleundervisning for voksne, forberedende voksenopplæring, enkelte arbeidsrettede kurs og realkompetansevurdering. I henhold til nye lovkrav om opplæringstilbud som skal føre til formell kompetanse, antas det at dette behovet vil øke i årene som kommer.

Barnevernstjenesten har hovedansvar for oppfølging av enslige mindreårige flyktninger som ikke har foresatte eller omsorgspersoner i Norge. Dette kan være barn som har behov for fosterhjemsplassering, eller som har blitt bosatt i kommunen og har søkt om familiegjenforening med resten av sin familie. Barnevernstjenesten og Flyktingetjenesten samarbeider i saker rundt flyktningbarn som berører begge tjenestene.

Hele det kommunale tjenesteapparatet berøres på ulike måter av at det kommer flyktninger og til kommunen. Det krever ekstra oppfølging og arbeidsinnsats fra tjenestene for å bidra til god integrering. Det er blant annet opprettet ekstra innføringsklasser i grunnskolen og ansatt ekstra personell i helsetjenesten.

Solli aktivitetshus har aktiviteter for flyktninger og medarbeidere som bruker ressurser spesielt rettet inn mot flyktninger.

Arbeidsplasser i og utenfor kommunen legger til rette for praksisplasser, språkpraksis og rekruttering av flyktninger.

Kompetanse og kompetansebehov blant de ansatte i flyktingarbeidet

De ansatte som arbeider på tvers av tjenestene i flyktingarbeidet i Nittedal, representerer et mangfold av ulik relevant utdanningsbakgrunn, kompetanse og erfaring på fagfeltet. Likevel ser vi at forventet integreringslov fører med seg en rekke nye oppgaver som stiller endrede krav til arbeidet. Dette innebærer både en endring i hvordan flyktingarbeidet strategisk skal utformes, men også endringer i arbeidsoppgaver og fokusområder for den enkelte ansatte.

Nye lovpålagte kvalitetskrav knyttet til kompetansekartlegging av nyankomne flyktninger før oppstart i introduksjonsprogrammet, utarbeidelse- og oppfølging av formelle dokumenter som individuell plan og integreringskontrakt, i tillegg til oppfølging av karriereveiledning i samarbeid med Fylkeskommunen, medfører at de ansatte må ha nødvendige ressurser og kunnskap.

Med dette vil det være nødvendig å gjennomføre kompetansehevende tiltak, både internt i de ulike tjenestene, men også på tvers av tjenestetilbudene, slik at man sørger for at de ansatte er trygge på nytt lowverk og de nye arbeidsoppgavene som dette fører med seg.

Forslag til ny integreringslov fører også med seg et nytt kompetansekrav til lærere som skal undervise i norsk etter det nye lowverket. Etter forslaget skal lærere som underviser i norsk etter den nye integreringsloven ha generell pedagogisk utdanning og minst 30 studiepoeng i faget norsk som andrespråk. Ansatte lærere får i denne forbindelse en plikt til å gjennomføre videreutdanning slik at de oppfyller kravet innen 2029.

Dette medfører at Nittedal Kommune må kvalitetssikre at lærere ved Gnisten kompetansesenter AS eller andre relevante utdanningsinstitusjoner oppfyller de nye kompetansekrav til lærere som ny integreringslov fører med seg.

Samhandling og lokalisering

Innsatsområdene i temaplanen synliggjør viktigheten av en god tverrfaglig samhandling for å oppnå gode resultater i flyktningarbeidet. Med mange ulike aktører som skal samhandle rundt den enkelte flyktning, skal det lite til for at det oppstår misforståelser, dobbeltarbeid, eller uklarheter rundt arbeidsoppgaver i det daglige arbeidet.

Dette synliggjør viktigheten av å kontinuerlig jobbe med å utvikle gode rutiner for samhandling på tvers av tjenestetilbudet rundt den enkelte flyktning. Ved å få på plass en tydelig ansvarsfordeling som viser hvem som har ansvar for de ulike oppgavene, vil man kunne eliminere «støy» og uro, og heller jobbe enda mer målrettet i oppfølgingen av den enkelte.

Samhandling kan være særlig utfordrende i saker som krever stor grad av informasjonsdeling mellom ulike tjenestetilbud. Vi er derfor nødt til å etablere gode rutiner og digitale plattformer for deling av nødvendig informasjon, slik at manglende informasjon ikke blir et hinder rundt kvalifiseringen av den enkelte.

Samhandling og informasjonsdeling påvirkes også av hvordan tjenestene som jobber i flyktningarbeidet er lokalisert. Tidligere var de tre største hovedaktørene for kvalifisering av flyktninger i Nittedal, Flyktningetjenesten, NAV og Gnisten Kompetanse AS, geografisk plassert på tre forskjellige steder i bygda.

Siden nyttår 2020, har Flyktningetjenesten flyttet inn i Rådstua, og er dermed tettere på de kommunale tjenestene enn tidligere. For å bevare en tett samhandling med Gnisten, arrangeres det månedlige samarbeidsmøter mellom aktørene, og flyktningkonsulentene har fast kontortid på Gnisten to dager i uka. Vi ser at disse grepene for å styrke samhandlingen mellom aktørene i flyktningarbeidet har gitt gode resultater.

Rapportering og kvalitet i flyktningarbeidet

Per dags dato utarbeider rådmannen månedlige rapporter slik de er vist i kapittel 2.1.1. De beskriver månedlig statistikk og resultatoppnåelse for introduksjonsordningen, men også for det kvalifiseringsrettede arbeidet rundt deltakere som fremdeles er i 5-årsperioden men som har

avsluttet introduksjonsprogrammet. Rapportene utarbeides av Enhet for bolig og tilflytting og NAV Nittedal i felleskap.

I denne forbindelse er det viktig å presisere at det i rapporteringsmalen skilles mellom måloppnåelse i introduksjonsordningen på to ulike måter:

Den ene kolonnen omhandler måloppnåelse i introduksjonsordningen basert på **IMDI sine indikatorer**, som er antall deltakere som går direkte ut i høyere utdanning (videregående utdanning eller mer) eller arbeid etter endt introduksjonsprogram. Dette er målekriteriene som benyttes av IMDI på nasjonalt nivå, og som brukes for å måle alle kommunenes resultater i Introduksjonsordningen. Denne målingen tar imidlertid ikke høyde for andre typer måloppnåelse eller overgang til aktivitet etter endt program.

Den andre kolonnen i rapporteringsmalen som beskriver måloppnåelse i Introduksjonsordningen er basert på **Nittedal kommunes egne kriterier for måloppnåelse**, og gir et mer nøyaktig bilde av hvor mange deltakere som går ut i ulike former for aktivitet etter endt introduksjonsprogram. Selv om enkelte deltakere ikke går direkte ut i høyere utdanning eller arbeid etter endt introduksjonsprogram etter IMDIs målestokk, er det likevel flere deltakere som går ut i ulike former for aktivitet og kvalifiseringsrettede tiltak når introduksjonsprogrammet avsluttes. Dette kan eksempelvis være deltakere som har behov for å fullføre grunnskoleopplæring før de kan søke opptak til høyere utdanning, eller deltakere som får arbeid ved hjelp av lønnstilskudd som arbeidsgivere mottar. Disse måloppnåelsene er det også viktig å få med, både for å få et nyansert bilde av avslutningsårsaker etter introduksjonsprogrammet, men også for å synliggjøre den reelle måloppnåelsen i kvalifiseringsarbeidet som gjøres.

Selv om Nittedal kommunes resultater i introduksjonsordningen vil vurderes nasjonalt ut ifra IMDIs kriterier, vil det av ovennevnte grunner være hensiktsmessig å fremover benytte Nittedal Kommunes egne kriterier for måloppnåelse i det videre kvalitets- og rapporteringsarbeidet.

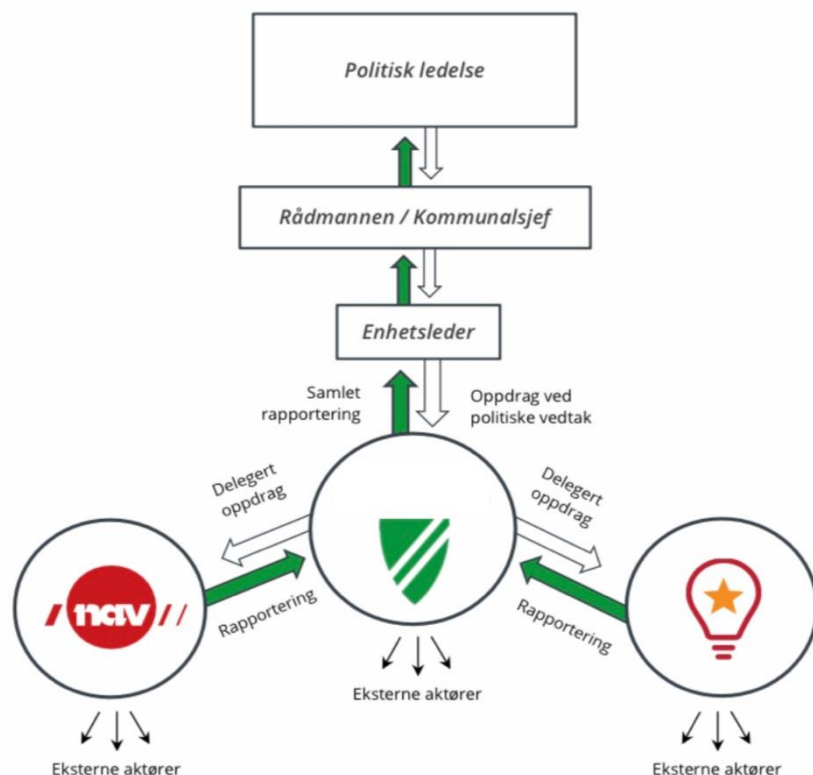
I samarbeid med stadig flere eksterne aktører som en følge av loverket, er det viktig å sikre kvaliteten på tjenestene ved jevnlig rapportering og gode kommunikasjonslinjer. Det vil kreve:

- Klare bestillinger/oppdrag til de ulike aktørene
- Faste kommunikasjonslinjer
- Faste rapporteringslinjer til administrativ og politisk ledelse
- Kvalitetskontroll av arbeidet som gjøres i de ulike tjenestene

Med bakgrunn i ovennevnte punkter foreslår temaplanen en tydelig samarbeidsmodell.

Det er nødvendig med én koordinerende instans som har et overordnet ansvar for den samlede rapporteringen for flyktningarbeidet i Nittedal, slik at Hovedutvalget i helse og velferd til enhver tid skal kunne ha styring på arbeidet som gjøres.

I revisjonsarbeidet påpekte forvaltningsrevisjonen et behov for bedre internkontroll og overgang til digitale arkiv. Kommunen har allerede bestilt kvalitetsprogrammet Compilo, samt saksbehandlingsverktøyet Visma flyktning for å imøtekomme disse kravene. I tillegg er det iverksatt en gjennomgang av prosedyrer og samarbeidsavtaler med de ulike aktørene i arbeidet.

Mål og strategier for organisering og lokal samhandling:

«Vi skal organisere flyktningarbeidet slik at vi sikrer høy kvalitet i tjenestene som leveres, og sørge for at arbeidet oppfyller gjeldende lovkrav.»

Strategi 1:

Sikre god samhandling mellom aktørene innenfor flyktninge- og integreringsarbeidet, ved at:

- Det skal til enhver tid være tydelige prosedyrer og grensesnitt mellom relevante aktører i flyktningarbeidet, med felles forståelse av overordnede mål og lovverk.
- Det skal være en felles digital plattform blant relevante aktører for å styrke samhandlingen og effektivisere arbeidet (Visma flyktning).
- Det skal være rutiner og lik praksis for felles informasjonsutveksling på tvers av tjenester i oppfølgingen av den enkelte flyktning.
- Det skal være faste kontaktpunkter og kommunikasjonslinjer i den daglige samhandlingen mellom ulike tjenester/ aktører.

Strategi 2:

Sikre gode rapporteringsrutiner, målstyring og kvalitetskontroll av arbeidet som gjøres med flyktninger i Nittedal, ved å:

- Utarbeide faste rapporteringslinjer for resultater i flyktningarbeidet til administrativ og politisk ledelse. Enhet for bolig og tjenestekoordinering får hovedansvar for samlet rapportering på resultater i flyktninge- og integreringsarbeidet.
- Opprettholde og videreutvikle dagens rapporteringsmal for flyktningarbeidet, og benytte Nittedal Kommunes egne kriterier for måloppnåelse i kvalitets- og rapporteringsarbeidet.
- Utarbeide bestillinger/ oppdrag til ulike eksterne aktører i henhold til lovkravene i ny integreringslov.

- Jevnlig evaluere resultat- og måloppnåelse, og samarbeid med ulike eksterne aktører som tilbyr opplærings- og arbeidsrettede tiltak i introduksjonsordningen.
- Utarbeide gode rutiner for internkontroll i fagtjenestene for å sikre god kvalitet i alt som leveres, og at lovkrav oppfylles. Kommunen skal ta i bruk kvalitetsprogrammet Compilo.
- Gjennomføre nødvendige kompetansetiltak slik at de ansatte til enhver tid har tilstrekkelig kunnskap til å utføre oppgavene i tråd med lovkrav og politiske føringer.
Kvalitetssikre at lærere ved Gnisten kompetansesenter AS og andre relevante utdanningsinstitusjoner oppfyller de nye kompetansekrav til lærere som ny integreringslov fører med seg.

Kapittel III

5.0 Økonomi

5.1.1. Finansering av flyktingarbeidet

Nittedal kommunes flyktingarbeid finansieres fullt og helt av statlige tilskuddsmidler som følger med bosetting av flyktinger. Integreringstilskuddet, skal i hovedsak dekke de gjennomsnittlige utgiftene kommunen har til arbeidet gjennom hele 5-årsperioden. Kommunen må søke om tilskudd for hver enkelt person som bosettes, og deretter blir tilskuddet utbetalt automatisk gjennom hele 5-årsperioden så lenge flyktingen blir boende i kommunen. I tillegg kan kommunen søke ekstratilskudd for nyankomne flyktinger som bosettes av kommunen, med unntak av søknader for enslige mindreårige flyktinger som følges direkte opp av Barnevernstjenesten.

IMDI utbetaler tilskudd til kommunen på bakgrunn av tall fra folkeregisteret. Antall flyktinger som gir rett til utbetaling varierer med inn- og utflytting, familiegjenforeninger, alder og antall år de har vært bosatt. Det er derfor viktig å føre kontinuerlig kontroll med status for antall bosatte, og hvor mange som gir grunnlag for tilskudd.

Nasjonale myndigheter gir føringer for at integreringstilskuddet skal benyttes for å finansiere tjenester, og sørge for et aktivt bosettings- og integreringsarbeid, som både oppfyller lovpålagte krav og bidrar til at flyktingene kan forsørge seg selv og delta aktivt i samfunnet. Dette innebærer blant annet:

- Drift av kommunens tjenester som arbeider med flyktinger
- Bolig- og boligadministrasjonstjenester, og etableringskostnader i bosettingsfasen
- Introduksjonsprogram og utbetaling introduksjonsstønad
- Finansering av arbeidsrettede- eller utdanningsrettede kvalifiseringstiltak/ kurs/ opplæring for den enkelte flykting
- Sosialtjenester/ utbetaling av ytelser etter Lov om Sosiale tjenester
- Tolketjenester

5.1.2 Ekstratilskudd for bosetting av personer med nedsatt funksjonsevne eller atferdsvansker

Ved bosetting av flyktinger som har nedsatt funksjonsevne eller atferdsvansker, kan kommunen søke om et særskilt tilskudd for å finansiere merutgifter som kommunen har i forbindelse med oppfølgingen av disse.

Å søke om, følge opp, og rapportere på disse tilskuddsmidlene krever stor grad av samhandling mellom de berørte tjenestene, da det ofte kreves at det vedlegges omfattende dokumentasjon/uttalelser fra spesialisthelsetjenestene og andre fagtjenester for å kunne motta tilskuddet. Det er derfor behov for å opprette gode samarbeidsplattformer med de aktuelle instansene i arbeidet, slik at man sikrer at kommunen raskt og effektivt kan motta tilskudd for personer i målgruppen.

5.1.3 Finansiering av norsk og samfunnskunnskap

Utgifter i forbindelse med kommunens utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, finansieres av en statlig tilskuddsordning som utbetales av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.

Tilskuddsordningen består av to typer tilskudd:

- **Grunntilskudd** som utbetales automatisk til små og mellomstore kommuner, og har som formål å bedre de økonomiske rammevilkårene for tilbud om norsk og samfunnskunnskap i kommunen.⁵
- **Persontilskudd**, som automatisk utbetales til kommunen for personer som har rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap (dette gjelder både bosatte flyktninger og andre innvandrergupper med rett og plikt).⁶

En forutsetning for utbetaling av norsktilskuddet er at kommunen skal benytte tilskuddsmidlene til norsk- og samfunnskunnskapsopplæring som oppfyller gjeldende lovkrav og underbygger målet om selvstendighet i yrkes- og samfunnslivet.

Tilskuddet gis til kommunen på bakgrunn av antall individer som har rett på opplæring, og skal benyttes for å finansiere den enkeltes individuelt tilpassede opplæringsløp.

Dette betyr i praksis at når vi forventer å ha deltakere som mottar undervisning ved ulike opplæringsinstitusjoner, må kommunen benytte tilskuddet til å dekke utgifter ved de ulike opplæringstilbudene som følger hver enkelt elev.

Mål og strategier for å sikre den økonomiske finansieringen av flyktningsarbeidet:

Sikre at kommunen har en bærekraftig økonomistyring og til enhver tid har oversikt over- og følger opp utbetaling av statlige tilskuddsmidler for flyktningsarbeidet, ved å:

- Opprette faste møtepunkter mellom Flyktningsetjenesten og økonomienheten for gjennomgang og internkontroll for søknader og utbetalinger av statlig integreringstilskudd.
- Kontrollere grunnlaget for utbetaling av statlige integreringstilskudd, og raskt melde inn endringer/ korrigeringskrav til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet ved oppdagede feil eller mangler.
- Opprette felles prosedyrer og jevnlig møtepunkter på tvers av relevante tjenester for å i enda større grad systematisere arbeidet med søknader om ekstratilskudd for personer med nedsatt funksjonsevne eller adferdsutfordringer.
- Påse at den enkelte flyktning får finansiert sitt kvalifiseringsløp ut fra sin individuelle plan.
- Kommunen skal søke på ekstratilskudd der det er mulig til oppfølging av flyktninger med særskilte behov

---

⁵ Grunntilskuddet blir utbetalt til kommuner som har mellom 1–150 personer i beregningsgrunnlaget for tilskuddet per 15. januar 2020. For et beregningsgrunnlag på 4- 150 personer, utbetales der kr. 589.000 til kommunen

⁶ Persontilskudd år 1 i 2020 er på kr. 33 500,- per person

Kapittel IV

Handlingsplan –

Oppsummering av tiltak for flyktningarbeidet 2020- 2023.

Hovedmål:

Nyankomne flyktninger i Nittedal skal raskt komme inn i et kvalifiseringsløp mot utdanning og arbeid, med mål om å bli økonomisk selvstendige og mestre sin livssituasjon.

1. En god start i Nittedal

Delmål: Vi skal bidra til at nybosatte flyktninger raskt opplever selvstendighet og mestring i sin nye hverdag. Selvstendighet og kvalifisering skal være fokus fra dag én etter bosetting i kommunen.

Strategier	Tiltak
Strategi 1: <i>Sikre et bærekraftig bosettingsarbeid, ved å:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Basere bosettingsarbeidet på en langsiktig og helhetlig vurdering av individuelle behov og forutsetninger. • Bosette flyktninger i boliger innenfor bærekraftige økonomiske rammer, slik at den enkelte/familien er i stand til å betjene boutgifter innenfor egne økonomiske forutsetninger etter endt introduksjonsprogram.

Strategi 2:

Sikre at alle nyankomne flyktninger opplever å bli godt ivaretatt i bosettings- og etableringsfasen, ved å:

- Intensivere den tette veiledningen og oppfølgingen av hver enkelt.
- Raskt koble på nødvendige kommunale tjenester eller eksterne samarbeidspartnere, ut i fra den enkeltes behov.
- Legge vekt på god og trygg kommunikasjon, samt kort vei til kommunens kontaktperson.
- Gjennomføre hjemmebesøk og gi boveiledning til alle nyankomne flyktninger, og ellers ved behov.

<p>Strategi 3:</p> <p><i>Sikre lovpålagt kompetansekartlegging, karriereveiledning og skreddersøm av individuelt tilpassede kvalifiseringsløp allerede før oppstart i introduksjonsprogrammet, i henhold til ny integreringslov, ved å:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kartlegge nyankomne flyktningers medbrakte kompetanse, behov og forutsetninger i etableringsperioden. • Opprette et formelt samarbeid med Viken Fylkeskommune rundt gjennomføring av karriereveiledning, anbefalinger rundt tiltak og sluttmaal i deltakeres individuelle plan, samt regionale kvalifiseringstilbud. • Påse at eventuell dokumentasjon på medbrakt kompetanse som den enkelte flyktning har med seg oversendes til NOKUT for godkjenning så raskt som mulig, og allerede før den enkelte flyktning starter i introduksjonsprogrammet. Dersom man ikke har formell dokumentasjon kompetanse, skal det vurderes tidlig i kvalifiseringsløpet om vedkommende kan gjennomføre en realkompetansevurdering for å få vurdert sin kompetanse. • Lage individuell plan og integreringskontrakt i etableringsperioden for alle deltakere med rett og plikt til introduksjonsprogram.
<p>Strategi 4:</p> <p><i>Bidra til at nyankomne flyktninger opplever høy grad av selvstendighet og mestring av egen hverdag, ved å:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • • Gi muntlig og skriftlig lettfattelig informasjon om Nittedal og viktige kontaktpunkter. • Gjennomgå nettsider, brosjyrer og andre informasjonskanaler. • Veilede og oppmuntre nyankomne flyktninger til å ta en aktiv del i egen hverdag. • Utrede muligheter for raskere barnehageopptak for barn i flyktningfamilier, i nærhet til familiens bosettingsadresse. • Legge til rette for likemannsarbeid, og skape arenaer der flyktninger som allerede har bodd i Norge en stund kan hjelpe de nyankomne.

2. Individuelt tilpassede kvalifiseringsløp som fører til varig arbeid/ utdanning

Delmål: Vi skal påse at alle nyankomne flyktninger mottar målrettede kvalifiseringstiltak som fører til varig arbeid/ utdanning og økonomisk selvstendighet, i tråd med gjeldende nasjonale føringer og lovkrav.

Strategier	Tiltak
<p>Strategi 1:</p> <p><i>Sikre at alle nyankomne flyktninger med rett og plikt starter opp i introduksjonsordningen innen 3 måneder etter ankomst, ved å, ved å:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre rask tilgang på plass i barnehager og skolefritidsordning (SFO), slik at foreldre kan starte i introduksjonsprogrammet uten unødig opphold etter bosetting i kommunen. • Sikre fortløpende inntak i undervisningstilbudet hos Gnisten Kompetanse AS, eller eventuelle andre opplæringsinstitusjoner vi samarbeider med.
<p>Strategi 2:</p> <p><i>Bidra til at minst 75% av alle deltakere i introduksjonsordningen er i minimum 50% arbeid eller utdanning direkte etter endt program, ved å:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sørge for at samtlige deltakere har tilbud om fulltidsprogram. • Fokuserer på individuelle arbeidsrettede- og/eller utdanningsrettede løp for deltakere gjennom hele programtiden. • Sørge for at norskopplæringen er arbeidsrettet, og forbereder deltakeren på det norske arbeidslivet. • Sørge for korrekt rapportering av kommunens måloppnåelse i introduksjonsordningen i Nasjonalt introduksjonsregister (NIR). • Utarbeide et system for internkontroll som måler kvalitet- og resultatoppnåelse for norskopplæringstilbudet som

	<p>deltakere i introduksjonsprogrammet mottar</p>
<p>Strategi 3:</p> <p><i>Sørge for at Nittedal kommune tilbyr en Individuelt tilrettelagt introduksjonsordning, i tråd med gjeldende lovkrav, ved å:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sørge for at alle deltakere har en individuell plan som fastslår deltakers programtid, tiltak i introduksjonsprogrammet og forventet måloppnåelse. • Tilby individuelt tilpassede arbeids- eller opplæringsløp som fører til formell kompetanse. • Samarbeide med Viken Fylkeskommune og andre kompetanseinstitusjoner eller arbeidsplasser som kan gi formell kompetanse for deltakere i introduksjonsordningen. • Sørge for at norskopplæringen er spesialtilpasset den enkelte deltakers nivå og forutsetninger. • Slå sammen individuell plan for introduksjonsprogram med individuell plan for opplæring i norsk og samfunnskunnskap til et helhetlig dokument. • Utarbeide en «tiltaksvifte», med helhetlig oversikt over ulike arbeids- og utdanningsrettede tiltak som kommunen kan benytte seg av i kvalifiseringsarbeidet rundt den enkelte. • Inngå avtaler og formaliserte samarbeid med Gnisten Kompetansesenter AS, og andre eksterne leverandører som leverer våre tjenester inn i

	<p>introduksjonsprogrammet.</p>
<p>Strategi 4:</p> <p><i>Stille krav til deltakelse og egeninnsats i introduksjonsprogrammet, ved å:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Følge opp bestemmelsene og krav til forpliktelser i den enkeltes integreringskontrakt. • Opprettholde arbeidet med fraværsoppfølging i introduksjonsordningen, hvor det stilles krav til dokumentasjon på oppmøte i alle tiltak i introduksjonsprogrammet. Manglende oppmøte i programmet eller udokumentert/ugyldig fravær skal føre til trekk i introduksjonsstønad, eller bortfall av rett til introduksjonsprogram
<p>Strategi 5:</p> <p>Sikre kvalifiseringsrettet oppfølging for flyktninger ved endt introduksjonsprogram, ved å:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sørge for en rask overføring av deltakere som ikke har kommet seg ut i arbeid eller utdanning etter endt introduksjonsprogram mellom Flyktingetjenesten og NAV Nittedal, slik at eventuelle påbegynte kvalifiseringstiltak i introduksjonsprogrammet kan videreføres uten unødig opphold. • Følge opp aktivitetsplikten for flyktninger som er avhengig av

	økonomisk støtte fra NAV etter endt introduksjonsprogram
--	--

3. Helse i integreringsarbeidet

Delmål: Nyankomne flyktninger skal motta et tilpasset helsetilbud som understøtter den enkeltes forutsetninger for å mestre egen hverdag og delta i kvalifiseringsrettede løp.

Strategier	Tiltak
<p>Strategi 1:</p> <p><i>Sikre at alle nyankomne flyktninger raskt etter ankomst får kartlagt sin helsesituasjon, ved å tilby følgende undersøkelser/ samtaler i etableringsperioden</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lovpålagte helseundersøkelser og nødvendige vaksinasjoner. • Førstegangsundersøkelse hos fastlege, med kartlegging av fysisk og psykisk helse. • Første gangs undersøkelse hos tannlege. • Førstegangsundersøkelse hos optiker.
<p>Strategi 2:</p> <p><i>Sikre at alle flyktninger får tilstrekkelig og tilpasset helsehjelp, ved å:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utvide lavterskeltilbudet for å behandle og forebygge psykisk uhelse. • Gi råd og veiledning rundt de ulike helsetilbudene som finnes i kommunen.
<p>Strategi 3:</p> <p><i>Ha et målrettet fokus på helsesituasjon i forbindelse med deltakelse i introduksjonsordningen, ved å:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kartlegge eventuelle helseutfordringer som påvirker den enkeltes forutsetninger for deltakelse i introduksjonsprogrammet med tilhørende kvalifiseringsrettede tiltak. • Legge til rette for at den enkelte skal kunne kombinere oppfølging av

	<p>helse med deltakelse i introduksjonsprogrammet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilby kvalifiseringsrettede tiltak som tilpasses den enkeltes helsesituasjon, dersom dette er mulig. • Innføre livsmestringskurs, hvor fysisk/ psykisk helse er et tema, som obligatorisk tiltak for alle deltakere i introduksjonsprogrammet. • Raskt igangsette en vurdering av arbeidsevne i samarbeid med spesialisthelsetjenesten for deltakere med omfattende helseutfordringer, for videre oppfølging og igangsetting av tiltak i eller utenfor introduksjonsprogrammet.
--	--

4. Barn, unge og familier

Delmål: Vi skal arbeide helhetlig og samhandle godt om forebyggende og akutte tjenester for risikoutsatte barn, unge og familier. Forebygging av negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse skal prioriteres.

Strategier	Tiltak
<p>Strategi 1:</p> <p><i>Sikre at barn og unge som trenger hjelp fanges opp så tidlig som mulig, ved å:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Følge BTI- metodikken og bruke stafettloggen som verktøy i arbeidet med utsatte barn og unge • Etablere samarbeid for å øke kompetanse på ivaretagelse av minoritetsspråklige barn og unge blant ansatte i barnehage, grunnskole og videregående opplæring. • Det skal gis rom for ekstra tilrettelegging for familier med særskilte behov. Tilretteleggingen skal være bærekraftig og selvstendigjørende, og det skal tas høyde for økte utgifter i forbindelse med dette arbeidet.

<p>Strategi 2:</p> <p><i>Sikre forebyggende tiltak i forbindelse med familiegjennforeninger, ved å:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ha tett oppfølging av familier før, under og etter familiegjennforening. • Ansvarliggjøre herboende flyktning som har søkt familiegjennforening til å aktivt bidra til rask integrering og økonomisk selvstendighet for seg og sin familie. • Sørge for et helhetlig arbeid rundt familiegjennforeningssaker, og jobbe for at familiegjennforeningssaker ikke skal påvirke deltakerens muligheter for deltakelse i introduksjonsordningen.
<p>Strategi 3:</p> <p><i>Sikre tilpassede obligatorisk foreldreveiledningskurs og nødvendig økonomisk veiledning for flyktningfamilier, ved å:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Innføre foreldreveiledningskurs (ICDP) som et obligatorisk element i introduksjonsprogrammet for deltakere med barn under 18 år. • Øke fokuset på økonomisk veiledning, budsjettforståelse og mestring av egen økonomisk situasjon gjennom hele 5-årsperioden. • Kommunen skal etterstrebe å tilby relevante kurs til flyktningfamilier etter behov, inkludert parveiledning for foreldre, opplæring i norsk barneoppdragelse m.m.
<p>Strategi 4:</p> <p><i>Sikre en helhetlig innsats i kommunen rundt forebygging av negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, ved å:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Styrke informasjons- og undervisningstilbudet om sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse for voksne flyktninger og utsatte målgrupper. • Ha vold i nære relasjoner, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og sosial kontroll som faste tema i introduksjonsprogrammet, i samtaler på Helsestasjonen og på andre relevante arenaer. • Å sikre relevant undervisning i skolen om vold, seksualitet og seksuell grensesetting . • Å øke kunnskapen i de kommunale tjenestene om negativ sosial kontroll, tvangsekteskap,

	<p>æresrelatert vold og kjønnslemlestelse.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gjennomføre kompetansehevende tiltak slik at relevante fagtjenester i kommunen kjenner til og kan bruke handlingsveilederen ved mistanke om negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap eller kjønnslemlestelse.
--	--

5. Sosial integrering og lokal tilhørighet

Delmål: Vi skal legge til rette for at flyktninger i Nittedal kan ha en meningsfull og aktiv hverdag. Nyankomne flyktninger skal raskt påkobles det lokale aktivitetstilbudet i Nittedal.

Strategier	Tiltak
------------	--------

<p>Strategi 1:</p> <p><i>Sikre god struktur for samarbeid mellom kommune og frivillig sektor, ved å:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ha temakvelder og samarbeidsmøter med frivillige bidragsytere som fører til konkrete aktivitetstilbud for flyktninger og innvandrere. • Etablere et forum for frivillige, koordinert og ledet av kommunen. • Opprette et kommunalt kontaktpunkt med frivilligheten. • Øke samarbeid med frivillige for å kombinere språktrening og fritidsaktiviteter.
<p>Strategi 2:</p> <p><i>Sikre at alle flyktninger har mulighet til å delta og bidra i minimum en frivillig organisasjon og/eller aktivitet, ved å:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gi informasjon om ulike aktivitetstilbud i etter bosetting i kommunen, og bidra til å koble nyankomne flyktninger på det lokale aktivitetstilbudet/ frivilligheten. • Gi økonomisk støtte til første gangs kontingent/ deltakeravgift for barn og voksne ved oppstart i lokale aktiviteter i etableringsperioden. • Synliggjøre støtte- og utstyrsordninger som kan bidra til å dekke tilleggskostnader for barn og unge som ikke kan betale kontingenter eller utstyr. • Oppfordre deltakerne i introduksjonsprogrammet til å delta på aktiviteter lokalt som en måte å praktisere norsk på. • Det skal utarbeides et system for årlig rapportering rundt deltakelse i fritidsaktiviteter/ frivillige organisasjoner for flyktninger i 5-årsperioden.

6. Organisering og lokal samhandling

Delmål: Vi skal organisere flyktningarbeidet slik at vi sikrer høy kvalitet i tjenestene som leveres, og sørge for at arbeidet oppfyller gjeldende lovkrav.

Strategier	Tiltak
<p>Strategi 1:</p> <p><i>Sikre god samhandling mellom aktørene innenfor flyktninge- og integreringsarbeidet, ved å:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide tydelige grensesnitt mellom relevante aktører i flyktningarbeidet, med felles forståelse av overordnede mål og lovverk. • Opprette felles digital plattform blant relevante aktører for å styrke samhandlingen og effektivisere arbeidet (eks. Visma flyktning). • Etablere rutiner og lik praksis for felles informasjonsutveksling på tvers av tjenester i oppfølgingen av den enkelte flyktning. • Opprette, og opprettholde, faste kontaktpunkter og kommunikasjonslinjer i den daglige samhandlingen mellom ulike tjenester/ aktører.
<p>Strategi 2:</p> <p><i>Sikre gode rapporteringsrutiner, målstyring og kvalitetskontroll av arbeidet som gjøres med flyktninger i Nittedal, ved å:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide faste rapporteringslinjer for resultater i flyktningarbeidet til administrativ og politisk ledelse. Enhet for bolig og tilflytting får hovedansvar for samlet rapportering på resultater i flyktninge- og integreringsarbeidet. • Opprettholde og videreutvikle dagens rapporteringsmal for flyktningarbeidet, og benytte Nittedal Kommunes egne kriterier for måloppnåelse i kvalitets- og rapporteringsarbeidet. • Utarbeide bestillinger/ oppdrag til ulike eksterne aktører i henhold til lovkravene i ny integreringslov. • Jevnlig evaluere resultat- og måloppnåelse, og samarbeid med ulike eksterne aktører som tilbyr opplærings- og arbeidsrettede tiltak i introduksjonsordningen. • Utarbeide gode rutiner for

	<p>internkontroll i fagtjenestene for å sikre god kvalitet i tjenestene som leveres, og at lovkrav oppfylles. Kommunen skal ta i bruk kvalitetsprogrammet Compilo.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gjennomføre nødvendige kompetansetiltak, slik at de ansatte til enhver tid har tilstrekkelig kunnskap til å utføre oppgavene i tråd med lovkrav og politiske føringer. • Kvalitetssikre at lærere ved Gnisten Kompetansesenter AS eller andre relevante utdanningsinstitusjoner oppfyller de nye kompetansekrav til lærere som ny integreringslov fører med seg.
--	--

7. Økonomi

Strategier	Tiltak
<p><i>Sikre at kommunen har en bærekraftig økonomistyring og til enhver tid har oversikt over- og følger opp utbetaling av statlige tilskuddsmidler for flyktningsarbeidet, ved å:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opprette faste møtepunkter mellom Flyktningetjenesten og økonomienheten for gjennomgang og internkontroll for søknader og utbetalinger av statlig integreringstilskudd. • Kontrollere grunnlaget for utbetaling av statlige integreringstilskudd, og raskt melde inn endringer/ korrigeringskrav til integrerings- og mangfoldsdirektoratet ved oppdagede feil eller mangler • Opprette felles prosedyrer og jevnlig møtepunkter på tvers av relevante tjenester for å i enda større grad systematisere arbeidet med søknader om ekstratilskudd for personer med nedsatt funksjonsevne eller adferdsutfordringer. • Kommunen skal søke på ekstratilskudd der det er mulig til oppfølging av flyktninger med

	<p>særskilte behov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Påse at den enkelte flyktning får finansiert sitt kvalifiseringsløp ut fra sin individuelle plan.
--	--

NITTEDALKOMMUNE
der storby møter marka

Sentralbord: 67 05 90 00

Epost: postmottak@nittedal.kommune.no

Besøksadresse: Rådhusveien 1, 1482 Nittedal

www.nittedal.kommune.no